24ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 6497 — 23 ՄԱՅԻՍ 1907 — ՇԱԲԱԹ — 23 ՐԷՊ-ԻԼ-ԱԽԻՐ 1325 — 5 JUIN 1907 — 24me année № 6497

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
"ԱՐԵՒԵԼՔ„ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ԳԱԼԱԹԻԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՀԱՄԱՐ 80 Գրշ.
ԴԱՒԱՌԱԾՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ 105 »
ՕՏԱՐ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ 35 Ֆրք.
ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԾԱԽԵՐԸ ՄԵԿ ԳՐՈՒՇ
30 հատ 1 դրուշոց փող
1 մեծ. ի հատուով կ'բնդունուի

10 ՓԱՐԱ

Արեւելք

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

اره ولك
درعبه ده غلطه · اره ولك غزته سی اداره خانه سی

DIRECTION
DU JOURNAL ARMÉNIEN
"ARÉVELK"
CONSTANTINOPLE - GALATA

10 PARAS

ԴՐԱՄ ԹԷ ՊԱՏԻՒ

Անցեալները նամակ մը ընդունեցայ Պոլսոյ մէկ բարեկամուէն, որով կը դանդատէր թէ Բ. գաւառին մէջ պաշտօնավարութենէն դեռ պահանջ ունի և թէ Թաղ. Խորհուրդը, պատուարժա՛ն թէ անպատուարժան, հակառակ իր պահանջը երկու ամիսէն վճարելու խոստումին, և հակառակ անկէ ի վեր հինգ հատ երկու ամիսներ սահելուն, տակաւին չէ կրցած իր տասը ոսկիի պարքը վճարել, այլ կրցած է միայն իր պարքը կոկորդը անցընել ի հաշիւ իր անձնուկ մնուկին, անչուշտ հոգոց մը կարդալով բարեկամուհիին պահանջին վրայ։

Բարեկամուհիին նամակին այդ մասը, զոր անհուն ցաւով մը տողած էր, դիս մղեց հետեւեալ տողերը գրելու։

Այն Թաղ. Խորհուրդները որոնք իրենց համայնքին ներկայացուցիչներն են, որոնք իրենց համայնքին կրթական ու նիւթական շահերը պարկեշտօրէն պաշտպանելու կոչուած են, որոնք իբր թէ բարոյական ու նիւթական գերազանցութեան մը համար «Պատուարժան Թաղ. Խորհրդոյ» անդամները ըլլալու փառքին արժանացած են, կը վայլէ՞ այդպիսիներուն ո և է անխոստմնապահութիւն, ո և է զեղծում, ո և է նիւթական զրկանք իրենց կրթական պաշտօնէին հանդէպ, մանաւանդ օտար, այսինքն ոչ-տեղացի պաշտօնէին հանդէպ։ Հոս միջանկեալ պէտք է ըսել թէ անանկներ կան, որոնք հոգի կուտան Թաղ. Խորհրդոյ անդամակցելու, քանի որ այդպիսիները ոչ կը հրաժարին և ոչ ալ կը գործեն ըստ արժանւոյն, որով ուղիղ տրամաբանութեամբ մը կարելի է ըսել թէ այդպիսիները իրենց փառասիրական «ես»ը փայփելու ու գգուելու համար է միայն որ ծանր պարտականութեան մը լուծին տակ դրած են իրենց անձը, իբր օրինակ կարկառուն ցայտուն. բարեկամուհիին նամակած Բ. գաւառին Թաղական Խորհուրդը։

Դպրոցի մը կրթական ու նիւթական մատակարարութեան հոգը պզտիկ զոհողութիւններու չէ որ կը մղէ ենթական. ատոր ամէնքս ալ համոզուած ենք, գէթ մենք՝ կրթական պաշտօնեաներս։ Հետեւաբար այն Թաղ. Խորհրդոյ անդամները, որոնք խղճի մտօք, կատարեալ գիտակցութեամբ կը վարեն իրենց յօժար կամքով ստանձնած ծանր ու դժուարին պաշտօնը, իսկապէս արժանի են իրենց համայնքին յարգանքին ու երախտագիտութեանը։ Հապա՞ ի՞նչ ըսենք այն Թաղ. Խորհրդոյ անդամներուն, որոնք դպրոցը վարել կը կարծեն պաշտօնէից ամսականներուն կանոնաւոր վճարման փոյթ չտանելով, յաճախ անմոց ամսականները անվճար ձգելով, նոյն իսկ անոնց մեկնումէն վերջը։ Երբեմն ալ իրենց անձնուկ մնուկը պարարտացնելու անմիտ մտածումով և ատորին ու գձուձ հաշիւով, յանկարծ պաշտօնակ կը հռչակեն անխտրաբար խեղճ ուսուցիչները, որպէսզի ինքզինքին դերծ կացուցանեն կամ օձիքէն ազատեն պաշտօնէից վաքանսի առթիւ ամսական վճարելու դժուարին հոգէն։

Տգէտ Թաղ. Խորհուրդներ այնպէս կը կարծեն թէ վաքանսի ամսականը աւելորդ դրամ մըն է որ կը վճարուի կրթական պաշտօնէից և այդ իսկ պատճառաւ ուսուցիչը իր այդ արդար իրաւունքէն կը զրկուի և կամ չատեր առիթէն օգտուելով, այդ զրկանքը կ'ընեն յաճախ մեկնող ուսուցչին կամ ուսուցչուհիին, ամենայն անխղճութեամբ։

Բարոյական մեծութիւնով պէտք է օժտուած ըլլայ ուսուցիչը, որպէս զի կարող ըլլայ արհամարհելու հոգիին ամբողջ թափովը այն ամէն գձձութիւնները, որոնք կուգան դպրոցին վարիչ մարմնոյն կողմէ։ Մենք ինչ կ'ընենք յաճախ, թէեւ ըսելիք ճշմարտութիւնս անհուն ցաւով մը կուգամ խոստովանիլ, տեսնելով ու զգալով միանգամայն մեզի դէմ եղած զրկանքն ու անիրաւութիւնը, տեսնելով ու զգալով միանգամայն մեր արժանապատուութեան դէմ նետուած անարգանքը, դարձեալ չենք վարանիր մեր դաստիարակչական պաշտօնը վերստին չարունակելու այդ կարգի անձերու վարչութեան տակ։ Նիւթական շահը գերադասել բարոյական շահերէն, ամէն հասարակ մարդու գործ է։ բայց բարոյական շահը միշտ բարձր պահել նիւթական շահէն, մեծ մարդերու ու մասնաւորներու յատուկ է։ Ուսուցիչը ամէն բանէ առաջ բարոյական մեծ մարդը պէտք է ներկայացնէ, զի միւս առաւելութիւնները ինքնին կուգան, կամ ուսուցչին մէջ սրտի մարդը պէտք է փնտռենք մտքի մարդէն աւելի, քանի որ ինքը պիտի կազմէ մատաղ սերունդներու բարոյական նկարագիրը։

Երբ մենք գիտակցօրէն նուիրուած ենք մեր կրթական ասպարէզին և զմեզ դրած մեր կրթիչ պաշտօնին վայել դիրքի մը մէջ, մարմնացնելով տիպար դաստիարակի մը ամէն առաւելութիւնները, այն ատեն երբեք չպիտի ներենք մեր կրթական վարիչ մարմիններուն իրենց պարտականութեանց մէջ գիտակցութեան պակասը, այս կերպով իրենց ալ պատուական դաս մը տալով միանգամայն թէ՝ դպրոցի փափուկ գործերու միջամտող մը նախ սրտի՝ ապա մտքի մեծ մարդը պէտք է ներկայացնէ։

Այո՛, եթէ Բ. գաւառին Թաղ. Խորհուրդ չըլլային, երբեք չպիտի զլխնէին իրենց անձնուկ մնուկը պարարտացնել, հաճատ, իր պաշտօնին օգտակարութեան գիտակցութիւնը ունեցող, խղճամիտ՝ բառին ամէնէն լայնագոյն առումով, կրթական պաշտօնեայի մը նիւթական մեծկակ վնաս մը հասցնելով։

Այո՛, Թաղ. Խորհուրդներու պարտականութիւնն է իրենց պիւտճէն հատասքակրեալ, իրենց յատուկենական անձնուկ մնուկը պարարտացնել, ո՛չ թէ անչուշտ կրթական մշակները նիւթական զրկանքներու ենթարկելով, ոչ թէ անչուշտ անոնց իրաւունքը յափշտակելով։

Ի՞նչ անձնուկ միտք, ի՞նչ անձնուկ հոգի մը կը ներկայացնեն այն Թաղ. Խորհրդոյ անդամները, որոնք իրենց համայնքին դրամը պարկեշտօրէն և ուղղամտօրէն ծախսելու կոչուած են, ամէնէն ատորին միջոցները ի գործ կը դնեն յաճախ՝ այդ դրամը ծախսելու կերպին մէջ։

Ո՛չ, ազնիւ աղաներ, ձեր Թաղի համայնքին պատիւը պաշտպանէք աւելի լաւ կ'ընէք, քան մէկ քանի ոսկիներ չահեցնելով անոր անիրաւօրէն։ Ու ես ալ իմ կարգիս ուղիղ տրամաբանութեամբ մը կը մտածեմ թէ, այդ կարգի մարդիկ, որոնց քով կատարելապէս կը պակսի լաւ նկարագիրը, բուն իսկ իրենց անձնական շահը եթէ պաշտպանել ուզեցին, ի՞նչ աղտոտ ու ատորին միջոցներու պիտի դիմեն արդեօք, քանի որ իրենց չպատկանած դրամն իսկ պարկեշտօրէն պահպանել ու գործածել չեն գիտեր։

ՋԱՊԷԼ ՋԱՔԱՐԵԱՆ

ՎԱՐԴԵՐՈՒ ՇՈՒՐՋԸ

«Դարձեալ զլխաւոր հոգն ու ճիգը վարդ հասցնել է» կ'ըսէ հին առած մը։

Անկրէտն կը պատմէ թէ վարդը գոյութիւն առաւ երբ Վենիւս ծովէն դուրս եկած ատեն ծովափին վրայ մնացած փրփուրները վարդատունկի մը ծիլը կազմեցին, որ անմիջապէս արմատանալով ուռճացաւ. այդ յաւէտ յիշատակելի տեղը իր ծաղիկներով և Վենիւսի առաջին անգամ չնչելիք օդը քաղցր բոյրով պարուրելու համար։

Ամերիկայի բնակչաց մէջ ցեղեր կան որ վարդ մը տեսած ատենին շատ կը վախնան, չեն համարձակիր վարդ բռնել, և նախապաշարումն ունին թէ կրակէ կազմուած է։

Ս. Վասիլիոս կը պատմէ թէ վարդը աշխարհիս ստեղծման ատեն առանց փուշի էր և տակաւ փշոտեցաւ, զի մարդկութիւնը չէարգեց անոր գեղեցկութիւնը։

Հին ժամանակներու մէջ, հիւսիսային ժողովուրդները սովորութիւն ունէին, հանդէսներու ատեն սեղանին վերին ծայրը սրահին առաստաղէն վար սպիտակ վարդ մը կախել, իբր խորհրդանշան ցուցնելու համար այդ վարդին տակ ըսուածներուն ու խօսուածներուն. նուիրական գաղտնիք մը նկատելով զայն, ուրիշին հաղորդելու չէին։

Ցունաստանի մէջ, սիրողները վարդի թերթեր դնելով իրենց բռունցքին պարապ ծակին վրայ, միւս ձեռքին տափակ կողմով կը զարնէին անոր, ձեղքուող թերթին հնչած ձայնին սատկութենէն կամ նուազութենէն գուշակելու համար թէ իրենց սէրը երկանիկ թէ դժբախտ պիտի ըլլայ։ Դժբախտութեան նշան էր երբ թերթը նուազ կամ բնաւ ձայն չը հանէր։

Թուրքերուն մէջ վարդ կը սպառէին իրենց բախտաւոր ըմպելիներուն պատրաստութեանը համար։ Այդ ըմպելիներուն վերագրուած հաւատքը հարաւային երկիրներու մէջ բոլորովին ջնջուած չէ ցարդ։— «Մէկ մութ-կարմիր, մէկ բաց-կարմիր և մէկ սպիտակ, երեք վարդեր երեք օր, երեք գիշեր և երեք ժամ չիշ մը գինիի մէջ պահելէ ետքը երբ սիրածիդ խմցնես այդ գինին, առանց անոր գիտցնելու թէ ի՛նչ կար մէջը, սիրածդ ամբողջ հոգւովը պիտի սիրէ քեզ և հաւատարիմ պիտի մնայ քեզ իր ամբողջ կեանքին մէջ»։ Ի՛նչ որ ալ ըլլայ, եթէ արդիւնք մը չունենայ իսկ, վնասակար միջոց մը չէ։

Հռոմայեցիք չափազանց կը սիրէին վարդերը և ձմրան մէջ չատ կը փնտռէին զայն։ Հարուստ վայելչասէրները անագին ծախքերով Եգիպտոսէն և ուրիշ հեռաւոր երկիրներէն վարդ բերել կուտային և անոնցմով առատօրէն կը զարդարէին իրենց սեղանները, անկողինները և սանտակամածը։ Պլատոս կը գրէ թէ հին Հռոմայեցիք չատ դժգոհ կը մնային, եթէ իրենց մատուցուած Ֆալէռնի գինիի բաժակներուն վրայ վարդեր չծածանէին։

Հռոմի մէջ, Դոմէտիանոսի օրով էր որ սովորեցան ձմրան մէջ վարդ հասցնելու գաղտնիքը։ Այդ ատենէն ի վեր, կը գրէ Մարսիալ, Հռոմի ամէն փողոցներէն անցնողները ամէն օր կախուած թարմ վարդի փունջերու բոյրէն կը զգւխէին։ «Մեղի ցորեն ղրկեցէք, Եգիպտացի՛ք, ձեզի վարդ ղրկենք փոխարէն»։

Հակառակ ամենախիստ արգելքներու, Սպարտացի զինուորները Շիրայի արշաւանքէն վերադարձին, այնչափ փափկաճաշակ էին որ վարդով հոտաւետեալ գինի խմել կ'ուզէին միայն։

Հռոմէական օրէնք մը ամէն տեսակ զարդ կ'արգիլէր յուղարկաւորութեան հանդէսներու. բայց այդ արգելքէն բացառութիւն էին վարդեպսակները որով կը ծածկէին մեռեալին գլուխը։ Լենասանի մէջ ողոց դագաղները կը ծածկեն վարդերով և յուղարկաւորութեան թափորին անցած տեղերէն բնակիչները պատուհաններէն վարդ կը սփռէին յուղարկաւորներուն վրայ։

Նիւրմակէ հռչակաւոր իշխանուհին ամբողջ ջրանցք մը վարդաջուրով լեցնել տուաւ։ Արեւու տաքութիւնը վարդեջուրին մէջ գտնուած իւղը անջատելով, հաղարաւոր մարդարտանման կաթիլներով ջուրին երեսը հանեց զայն։ Այս կերպով էր որ գտնուեցաւ վարդաւիղը որ թանկագին է այսօր։

Սուլթան Սալահէտտին 1188ին Երուսաղէմի տիրելէն ետք մէկիթի մը բոլոր պատերը վարդաջրով լուալ տուաւ։ Սանալ կը պատմէ թէ 500 ուղտեր հագիւ բաւեցին պէտք եղած վարդաջուրը բերելու համար։

Սուլթան Մոհամմէտ Բ. 1453 մայիս 29ին, Պոլսոյ գրաւման ատեն, Այա-Սոֆիան ամբողջապէս վարդաջուրով լուալ տուաւ։

Առաջին քրիստոնեաները կը դատապարտէին վարդի գործածութիւնը և հանդէսներու ատեն ու սեղաններու վրայ վարդ դնելը, հեթանոսական սովորութեանց համաձայն նկատելով զայն։ Դերդիւլէն, եգիպտացի նշանաւոր բժիշկը, ամբողջ գիրք մը գրեց վարդեփունջի և վարդեպսակի դէմ։

Ալէքսան Աղեքսանդրացին նզովեց սովորութիւնը, առարկելով թէ մեր Տէրը փուշով պսակուած էր։

Անգլիոյ մէջ վարդը տխուր համբաւ մը ունեցաւ Եօրքի և Լանքասդրքի Տուներուն միջեւ դժտութեան պատճառաւ, որոնց մէկը սպիտակ վարդ և միւսն ալ կարմիր վարդ կը կրէր իր զինանշանին վրայ։ Այս տուներուն միջեւ տեղի ունեցած կռիւը կոչուեցաւ սպիտակ վարդին՝ կարմիր վարդին հետ կռիւը։

Ժ.Ի. դարուն, Բարիզի մէջ Բօզատի անունով ծանօթ ընկերակցութիւնը կազմուեցաւ, որուն անդամակից էին գիտուններն ու գրագէտները։ Այս ընկերութեան դումարման տեղին կոչուեցաւ վարդաստան, և ա՛յն գրագէտը միայն անդամ կ'ընդունուէր որ Ովրատիոսի պէս երգած էր ծաղիկները։

Հռոմի մէջ վարդի կիրակին (Dominica in Rosa) հանդիսաւորապէս վարդ մը կ'օրհնեն։ Ժ.Ա. դարէն ի վեր Մեծ Պասոց Դ. կիրակին, Պապը ոսկիէ վարդ մը կ'օրհնէ, ո և է առթիւ եկեղեցիի մը կամ իշխանական անձնաւորութեան մը նուիրելու համար զայն։ Աղեքսանդր Դ. Պապը Լուի կրտսերին ղրկած է այսպիսի վարդ մը, Ուրբանոս Ե. Պապն ալ՝ 1368ին Սիկիլիոյ Եօհաննա թագուհւոյն։ Յուլիոս Բ. և Լէօն Ժ. Պապերն ալ Անգլիոյ Հենրի Ը. թագաւորին, և արդի Պիոս Ժ. Պապն ալ՝ Սպանիոյ Ալֆոնս թագաւորին։

Մարդէն Լութէր իր կնիքին վրայ վարդ մը փորագրել տուած էր։

Բիւրի Սանդի Եակօ քաղաքին մէջ երբ օտարական մը առաջին անգամ ըլլալով տուն մը մտնէ, ամէն կին վարդ մը կ'ընծայէ անոր, իբր ապացոյց այն ուրախութեան զոր իր այցելութիւնը պատճառած է իրենց։

Հռոդոսի և Սպանիոյ հին դրամներուն, ինչպէս նաեւ 1347էն մինչեւ 1377 Էտուարտ Դ. թագաւորին դրամներուն վրայ վարդ տպուած էր։

Պրազիլիոյ թագաւորը, Բեդրօ, Լէյոնդէնպուրկի իշխանուհւոյն հետ իր ամուսնութեան առթիւ վարդի պատուանշան մը հաստատեց, արանց և կանանց համար։

Անն.

ԳԻՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

Ժամանակէ մը ի վեր տիրող երաշտութիւնը ի՞նչ կը բերադրէ հողագործներուն։— Կանանչ եղեսպացորեն, — Ասոր մեռակուբեան եղանակը եւ ամբարումը։— Փոքր բղբակցութիւն։

Եւրոպայի մէջ այս տարի առհասարակ տիրող երաշտութիւնը սկսած է հիմակուընէ յուսահատեցնել հողագործ դասակարգը։ հացաբոյսերու արտերը մեծ յոյս մը չեն տար դժբախտաբար. գարնան մէջ տեղի ունեցած վարուցանն ալ յուսատու կերպարանք մը չունի մինչեւ ցարդ. եթէ առատ անձրեւներ վայելելու բախտը չունենանք, շատ դժուար պիտի ըլլայ, անամոց ձմեռուան կերը գոնացուցիչ կերպով ապահովել։

Շատ տեղեր, բնական մարգագետիններու բերքը խիստ միջակ եղած է. յարդն ալ առատ չպիտի ըլլայ այս տարի, տիրող երկարատեւ երաշտութեան պատճառաւ. հետեւաբար այժմէն պէտք է խորհիլ և կարելին ի գործ դնել արջառոյ ապրանքաց սէջ։

Այս պարագային մէջ եգիպտացորենը թանկագին բոյս մըն է հողագործին համար. սա՝ մեծ ծառայութիւն մը կրնայ մատուցանել ագարակներու մէջ, պայմանաւ որ դիտնանք անոր մշակութեան, քաղի և ամբարումի եղանակները։

Այս բոյսին ցանի ժամանակը թէեւ անցած է քիչ մը, բայց դարձեալ տարւոյն սա եղանակին մէջ, կարելի է ցանել զայն և այսպէսով քիչ շատ ապահովել անասնոց կերը։ Թուրքիոյ գաւառներուն մէջ եգիպտացորենը կը ցանեն, մի միայն իր հատիկներուն համար. Եւրոպական երկիրներու մէջ, շատ անգամ նախամեծար կը համարին այս տունկին կանանչ ցողունները՝ անոր հունտերէն։

Կարելի եղածին չափ երկայն ցողուններ ունենալու համար, պէտք է սովորականէն շատ խիտ ցանել եգիպտացորենը։ Մէկ արտավար տարածութեան համար 10-12 քիլօ հունտ նետել պէտք է. ցանուած հունտերը կը ծլին, տունկերը կը մեծնան և շատ անգամ մինչեւ մէկ կանգուն և աւելի բարձրութեան կը հասնին, եթէ անգամ մը գոնէ Նախախնամութիւնը չզլանայ իր պարարտացուցիչ անձրեւը կամ թէ կարելի ըլլայ երբեմն երբեմն ջրել արտը։

Այս կերպով խիտ ցանուած եգիպտացորենի արտերը մարկեղելու (չաբալամազ, biner) ալ հարկ չկայ. տունկերուն գագաթը ծաղիկները երեւալէն վերջը, կը սկսին քաղի. այս վիճակին մէջ, տունկերը չեն կորսնցուցած դեռ իրենց կանանչութիւնը։

Բաղի գործողութիւնը կը կատարուի սովորական մանգաղներով. առանց ժամանակ կորսնցնելու, կտրուած տունկերը կը փոխադրեն ագարակ. մասնաւոր կերպով շինուած հատու մեքենայով մը այդ տունկերուն ցողունները կը կտրտեն, 5—6 հատ.մէթր երկայնութեամբ. միւս կողմէն կանոնաւոր կերպով նախապէս փորուած փոս մը կը գտնուի արդէն. ցողունները կարտեալու գործողութիւնը այդ փոսին եզերքը կը կատարուի, որով հեղհեղ կտրտուած ցողունները փոսին մէջ կը ժողվուին. փոսը միօրինակ կը լեցնեն և կարելի եղածին չափ ալ կը թնդեն որպէս զի պարապութիւն չը մնայ փոսին մէջ. փոսը 3 մէթր երկայնութիւն, 2 մէթր լայնութիւն և 1 մէթր խորութիւն կրնայ ունենալ. բայց այս չափերը բնականաբար բերքին քանակութենը համեմատ կը փոխուին։

Փոսը մինչեւ բերանը լեցնելէ վերջը վրան թիլ մը թանձրութեամբ յարդ կը տարածեն և վերջը հողով կը ծածկեն, անոր տալով հողակոյտի կանոնաւոր ձեւ մը. լաւ կ'ըլլայ եթէ փոսը ախոռներուն մօտը փորուած և մանգամայն պատապարուած ըլլայ անձրեւներէն։

Ձմեռուան մէջ, փոսը մէկ կողմէն բանալով օրական պէտքերուն համեմատ կը վերցնեն անկէ և կենդանեաց կը բաժնեն. այդ փոսին մէջ կանոնաւոր կերպով դիզուած ցողունի կտորները, իրենց պարունակած շաքարին ազդեցութեամբը քիչ մը կը խմորին որով ա՛լ աւելի ախորժահամ կ'ըլլան. միեւնոյն ժամանակ լաւ բուրում մըն ալ կ'ունենան. անասունները մեծ ախորժով կ'ուտեն այս կերպ պահուած կերը։

Եթէ ախոռին շուրջը գտնուած հողը [illegible] փոս փորելու, պէտք է ուղղակի հողին վրայ դիզել եգիպտացորենին կտորները և անոնց կանոնաւոր ձեւ մը տալէ վերջը նախ յարդով եւ վերջը հողով ծածկել և չուրջանակի ակօս մը բանալով, անձրեւներէ դուսանալիք ջուրերուն հոսումը ապահովել անպատճառ։

Այս եղանակաւ ամբարուած եգիպտացորենի ցողունը թանկագին սնունդ մը կը կազմէ ձմեռուան համար. Եւրոպայի մէջ առ հասարակ ի գործ կը դրուի այս դրութիւնը, որուն ֆրանսացիք ensilage անունը տուած են, բառ մը որ կը նշանակէ փոսի մէջ ամբարում. այս դիտումով մշակուած եգիպտացորենին ալ կանանչ եգիպտացորեն (եէշիլ մրսըր, maïs vert) անունը կուտան։

Թուրքիոյ այն կողմերը ուր ինչ ինչ պատճառներով կը պակսին բնական և արուեստական մարգեր, կանանչ եգիպտացորենը կրնայ մեծ թերի մը լրացնել և թանկագին սատար մը ըլլալ արջառաբուծութեան համար։

Ն. Գ. ԳԱԼՏԱՅԵԱՆ

ՓՈՒՏԻ ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

(Ե. Տ. Ամասիա).—Կենդանեաց ոսկորները իրենց պարունակած կրի լուսնատին (phosphate de chaux) չնորհիւ թանկագին աղբ մը կը կազմեն հողագործին համար. միայն թէ պէտք է զանոնք նախապէս մանրել և փշրել. այս գործողութիւնը կատարելու համար մասնաւոր շարժուն աղօրիքներ հնարուած են.

ՅԱՆԻԷԼ ԼԸՋԻԻԷՕՐ

ԿՆՈՋ ՄԸ ԿԵԱՆՔԸ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԶԱՒԱԿԸ

Ե.

ՊԱՏԱՀԱՐԸ

Ախորժագրգիռ կին մըն էր, վոթկած պէրանքով, որ իր բիրտ երկանը հետ կ'իյնար չարաճճիօրէն։

Ժէրվէ, սիրոյ բուռն նախանձէն յուզոյ, տեսութեան նախանձը կը զգար հիմա։

Երկու ամոլները սոսկալի կռիւներու մէջ սպառած էին իրենց զգայական տենչանքը որով միացած էին սկզբան։

Այդ ամուսնական կռիւներուն խեղդուկ աղաղակները մինչեւ դղեակ կը հասնէին։

Մարքիզուհին կը հաշտեցնէր իր ծառաները։ Անոր առջեւ իրար կը համբուրէին, իբրեւ հաշտութեան նշան, իսկ միւնակ մնալուն պէս՝ ծանր յիշողներ կ'արձակէին ու իրար կ'ապտակէին։

Բայց ատիկա արդելք չէր ըլլար որ իրարու նկատմամբ տարփանք չզգային այր և կին, որոնք այնքան բիրտ ու անասնական բնաւորութեան տէր էին։

Ասրլինի սիրահարուած ըլլալէն ի վեր, սակայն, իրաց վիճակը փոխուած էր նախկին դռնապանին ընտանեկան յարկին մէջ, մանաւանդ վերջին անգամ կատարած փորձէն ի վեր, երբ փոքրիկ Պէրթն ու իր մայրը առեւանգելու փորձ կատարած էր Ժէրվէ։ Այդ անյաղող փորձէն յետոյ, զայրացած, Ժէրվէ սա համոզումը գոյացուցած էր որ իր կինը միակ խոչընդոտը կը հանդիսանար, և թէ Ասրլին չատ բարեբախտ պիտի համարէր ինքզինքը, իր աղջկան հօր հետ ամուսնանալով, եթէ երբեք ամուսնական կապերով միացած չըլլար։

Ժէրվէի բաղդէն, դռնապանին խցիկը հեռու գտնուելուն համար իրենց բնակած յարկէն, և նոր դռնապանն ալ դեռ եկած չըլլալով, գիշերուան մէջ Հօրթանսի արձակած ճիչերը չլսուեցան, որ չապիկ մը հագած, դարատանին մէջ խոյացած էր, աղաղակելով.

—Օգնութեա՛ն հասէք։ Կը սպաննեն կոր զիս...

Մարքիզը եթէ քնութիւն մը բանար, խկոյն պիտի համոզուէր թէ Ժէրվէ ծանրաթաթիկ էր, իսկ կինն ալ՝ թեթեւաբարոյ։

Հակառակ էրիկ և կնկան ունեցած ձիրքերուն, ինչպէս անձնուիրութիւն, ուղղամտութիւն, անսոգիւտ ծառայութիւն, հակառակ կոմսին կողմէ իր նախկին տտրադատեալին նկատմամբ տածած նախապատութեան, Լուվէթի տէրը եղող մարքիզը չպիտի ուզէր որ իր տան մէջ գտնուին այդպիսի բարքերու տէր ծառաներ։

Նոր դռնապաններու ներկայութիւնը քանի մը օր հանդարտութիւն պիտի պարգեւէր երկու ամուսիններուն։

Հակառակ այդ առերեւոյթ անդորրութեան, Հօրթանս մտահոգութեան մէջ էր։

Շատ մը պարագաներ կը ճնշէին մանկամարդ կնոջ հոգւոյն վրայ։ Ու երբ միտքը կ'իյնար որ ամուսինը դաժան դէմքով իր վրայ ծռած էր՝ սպաննելու դիտաւորութեամբ, մատանոյթիւն կը զգար և յեղակարծ սարսուռներ կը ցնցէին իր էութիւնը։

Հօրթանս ջանաց իր վախը պարտկել կատակներով և սիրագրգիռ վարմունքով։ Դեռ քիչ ատեն առաջ ամուսնին ամէնէն բուռն զայրոյթները զլխաթափ կ'ընէր կորտուելով ու գգուանքներ շռայլելով։

Այդ բանը չատ համարձակութիւն ներշնչած էր մանկամարդ կնոջ։

Հօրթանս չէր ուզեր հաւատալ թէ այդ տեսակ կախարդանք մը կորսնցուցած էր իր ազդեցութիւնը։

—Ի՞նչ, կը վախնա՞ս մինակ պառկելու, ընաւ մանկամարդ կինը, էրկան մօտեցուցած դէմքը։

—Անմտութիւն չուզեր, պատասխանեց Ժէրվէ բարկութեամբ։ Մեր սենեակները պատրաստ չեն մարքիզին բնակարանին մէջ։ Կը փափագիմ որ անկողինս պատրաստուած ըլլայ երբ Մօնթբրոյէն Բարիզ տանող ճամբան կտրեմ երրորդ անգամ ըլլալով մէկ օրուան մէջ, առանց հաշուելու մեքենային տուած խնամքներս։

—Դռնապանուհիին իմաց չտուի՞ր։

—Դռնապանուհին իմ հրամանիս տակ չգտնուիր, այլ մարքիզին հրամանին ներքեւ։

—Հարկաւ չպիտի մերժէ սենեակդ կարգի դնելու գործը։

—Այ կը բաւէ։ Անմիտ խօսքերու տոպրակդ գոցէ։ Միտքս դրած եմ միասին տանիլ քեզ, հետեւաբար պիտի դաս։

—Եթէ երբեք մարքիզուհին թոյլ տայ։

—Շատ կ'ուզէի որ մերժէր։

—Չեմ յուսար որ ան ալ խոչտանգեւ, ինչպէս ըրիր դիս անցեալ օր։ Հնոցպան ըլլալուդ համար Լուվէթը քեզի չէն տուած։

—Մի՛ զայրացներ զիս, ըսաւ Ժէրվէ սպառնական չեչտով։ Շո՛ւտ մը դդեակ դնա՛ և խնդրէ որ ինծի ընկերանաս։ Տիրուհին գոհ պիտի մնայ ընդհակառակը։ Բարիզ վերադարձի առթիւ կարդ մը գործեր կան կարգադրուելիք։

Ժէրվէ չատ լաւ պատասխանած էր։

Տիկին տ'Ալինեէ փութկոտութեամբ ընդունեց այդ առաջարկը։

—Հէդ Հօրթանս, այդ բանը չպիտի խնդրէի քնաւ ձենէ։ Գիշերը մէկուկէս ժամ ինքնաշարժ կառքով ճամբորդութիւն անտանելի է։ Բայց Ժէրվէի այնքան հրահանգներ տուի որ միտքը մնացած ըլլալու չէ ամէնքը։ Էրիկ մարդ մը այդ կարգի գործերէ չի հասկար, մինչ դուք կին մը ըլլալով... Բայց լաւ ծածկեցէք վրանիդ։ Ընդհուպ վերադարձէք, որպէս զի ցանկը տամ ձեզի։ Վաղը ամբողջ օրը պիտի զբաղիմ։ Երկաթուղիով կրնաք դառնալ։

Իրիկուան, ժամը, ինչուկէսին ատենները, երբ դդեակին բնակիչները անդամատակին վրայ կը դտնուէին, իրենց հիւրերը ճամբու դնելու համար, մարքիզուհին զարմանքով տեսաւ որ Ժէրվէ առանձին էր կառքին վրայ։

—Ձեր կինը միասին կը տանիք, այնպէս չէ՞։

Ժէրվէ արագօրէն և մեղմաձայն պատասխանեց.

—Այո՛, տիկին մարքիզուհի։ Վանդակապտին առջեւէն կառք պիտի նստի։

—Աւասիկ ցանկը այն յանձնարարութիւններուն զորս պիտի կատարէ, ըսաւ մարքիզուհին, ծալլուած թուղթը երկարելով անոր։

Եթէ երբեք կոմսին համար էր որ ցած ձայնով կը խօսէր Ժէրվէ, աւելորդ զգուշութիւն մըն էր ատ։

Մաքսիմ իմացած էր, ուստի Ժէրվէի մօտենալով հարցուց.

—Ի՞նչ, կենդ միասին պիտի՞ տանիս։

—Կ'ուզէ անպատճառ ինծի ընկերանալ։

— Պատճառը սա է որ...

Ու հոն գտնուողներուն վրայ ակնարկ մը ձգեց կոմսը։ Մտիկ ընող չկար։ Տէր և Տիկին տ'Ալինեէ ինքնաշարժ կառքին մէջ կը դնէին Շամպլօն, կարգ մը սիրալիր խօսքեր ուղղելով անոր։ Սօլանժ հոն չէր։

Մաքսիմ նայուածքը սեւեռելով Ժէրվէի վրայ, յարեց.

—Պատճառը սա է որ գիշերային այդ ճամբորդութիւնը հաճելի չպիտի ըլլայ կնոջ մը համար... Լաւ ականջ դիր. ժամը վաթսուն քիլոմէթրը մի՛ անցներ, ըսաւ կոմսը, վանկերը անջատ անջատ արտասանելով։

Ժէրվէ գլուխը վեր առաւ։

—Հասկցայ, պարոն կոմս։

Մաքսիմ յարեց.

—Ուրեմն կենդ միասին չպիտի՞ տանիս։

Սոսկալի ժպիտ մը նկարուեցաւ Ժէրվէի շրթունքին վրայ։

—Բանի որ անպատճառ կ'ուզէ, չեմ կրնար հակառակիլ։

(Շարունակելի)

անոնցմէ հատ մը հայթայթելու համար դիմեցէք հետեւեալ հասցէին.

M. Th. Pilter, 24 Rue Alibert Paris.

(Ա. Կ. Պոլիս).— Կնաբոյոյ կողմէրէն կուգայ առուոյտի (եօճնա, luzerne) ընտիր հունտը մեծաքանակ։ Պրուսայի հրապարակէն կարելի է հայթայթել զայն. օրական սովորաբար 8-10 ղրուշի կը ծախուի. պէտք է նախապէս փորձել անոր ծլելու կարողութիւնը և վերջը ծախու առնել. այս առթիւ կարդացէք մեր գրածները Արեւելքի 6445 թիւին մէջ, ուր խօսած էինք առուոյտի հունտ ծախող վաճառականաց խարդախութիւնները երեւան հանելու միջոցներուն վրայ։

(Դ. Դ. Դ. Ռոտոսթօ).— Ձեր նամակը մեզ հաղորդուեցաւ այս անգամ. այդ խնդիրը անցեալ շաբթու առարկայ եղած է արդէն մեր ասուլիսին (Արեւելք թիւ 6491). աւելցնելիք բան մը չունինք, հունտերուն մեծ մասամբ չբացուիլը, կամ նոր եկած որդերուն սատկիլը, ապահովաբար յառաջ եկած է գարնանամուտին սկիզբները հունտերուն լաւ չպահպանուելէն. պղպեղախոտ դեր մը խաղացած չէ, ինչպէս կ'երեւայ ձեր և ուրիշներուն տուած բացատրութենէն, քանի որ սաեակ որդերը մանրացոյցով զննելով, պղպեղախոտ յատուկ մարմիններ (corpuscules) չէք տեսած մանրացոյցին տակ։

Ինչպէս կը մեկնէք անուշտ, գարնան սկիզբները օդերը բաւական մեղմանալէն վերջը, չափազանց ցուրտ օրեր ունեցանք գարձեալ. այդ միջոցին հունտերուն մէջը գտնուած սաղմը ապահովաբար աւրուած է. հունտերուն պահպանութիւնը խիստ դիւրին է աշնան և ձմեռուան մէջ. ամենէն դժուար և վտանգաւոր եղանակը, գարնանամուտն է։

Մի միայն՝ հիւսիսէն պատուհան ունեցող մառաններու մէջ պահուած հունտերը ձմեռուան չափազանց ցուրտէն սառած ալ կրնան ըլլալ. հետեւաբար, ինչպէս ըսինք, տեղւոյն վրայ կատարուած քննութիւն մը կրնայ ամբողջովին գոհացում մը տալ այս խնդրոյն, որ ամենայն իրաւամբ շահագրգռած է տեղւոյդ շերամաբոյծ և հնտհան դասակարգը։

ՆՈՅՆ

ՄԵՐ ԶԱՒԱԿՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

ԵՐԲ ԱՆՈՆՔ

ԻՐԵՆՑ 18ՐԴ ՏԱՐԻՆ ԹԵՒԱԿՈՒԱՆԴ ԵՆ

ՌԱՖԷԼԻ ՄԸ ԽԸԱՑՆԵՐԸ

Դարձեալ, ինչ որ երրորդական շրջանի գաղղիական պետը այնքան զարմուրելի կը դարձնէ, իր ամենուրեքութեան (ubiqité) եղական և տարօրինակ կարողութիւնն է։ Առանց փոքր չափազանցութեան մը անկիա է կամ կրնայ ըլլալ ամեն տեղ։ Զի կայ մարմնական գործարան մը որուն չի կարենայ մկնաել։ Չեմ ուզեր որ իբր իմ խօսքերս հաւատաք ըսածներս՝ [illegible] ձեզի այսպէսով ճիշդ գաղափար մը տալու համար թէ այս հիւանդութիւնը ինչ՞ր կրնայ ընել, կը փափաքիմ ձեր աչքին առջեւ դնել բժշկական վաւերաթուղթ մը, անհերքելի,

Տե՛սէք։ Ասիկա պարզապէս գործարաններուն համմատութեամբ բաշխուած հրորդական գաղղիական պետի պարագաներուն մէկ ցանկն է զոր բժիշկ մը նշանակած է 4700 հիւանդներու վրայէն, որոնք երրորդականութեամբ վարակուած են։

	Դեպք
Մորթը վանդող պարագաներ (երրորդական syphilides-ներ	1518
Խնդայնն ենթամորթային ուռոյց	220
Երրորդական խոցմունք ծննդական գործարաններու	285
Խոցոտմունք լեզուի	277
» քիմքի	218
» ստուգի և կոկորդի	118
» շրթունքներու	45
» նշագեղձերու (պսակմնիք=amygdales)	12
» ենգային լորձնամաչկի	10
» ոսկրային	556
» ոսկրային քիթի և քիմքի ոսկորներու	241
» յօդային	22
» մկանային դրութեան	23
» մարսողական խողովակի	22
» խոչափողի եւ ցնցուղներու	36
» թոքերու	23
» սրտի	12
» արմի (aorte)	14
» լեարդի	11
» երիկամունքի	39
» ամորձիքներու	255
» աչքի	111
» ականջի	28
» երակներու և շնչերակներու (veines et artères)	17
Ուղեղի և ոսկրածուծի գաղղիական պետը, — tabes կամ տեղաւորժ տարակարգութիւն (ataxie locomotrice) — ընդհանուր անդամալուծութիւն, և այլն	2009
Զանազան տեղեր	22

Թողէք ինծի որ այս ցուցակը ձեր ուշադրութեանը յանձնեմ, վասն զի անիկա մաթէմաթիքական բացայայտութեամբ կը ցուցնէ (և ասոր համար էր որ ուզեցի զայն դնել վերը) երեք կէսեր որոնք ճշմարիտ յատկանիշեր կը կազմեն հիւանդութեան համար։ Այսպէս.

Նախ և մանաւանդ անիկա կը մատնանշէ երրորդականութեան վանգաւորութիւնը, ցուցնելով մեզ այդ բանը, բաղկացած խումբ մը հիւանդութիւններէ, որոնք կը վտանգեն ամենէն էական գործարանները և դրութիւնները. այսպէս, ջղային դրութիւն, ոսկրային դրութիւն, սրտանօթային դրութիւն (système cardio-vasculaire), քմական ծածկոյթ (voile palatin), լեզու, խոչափող, թոք, լեարդ, երիկամունք, աչք, ականջ, ամորձիք, և այլն։

Երկրորդ, անիկա կ'ենթադրէ թէ վերեղմանց բազմապատկութեան պէտք է որ համապատասխանէ պատաւոր դիմադիմեռս յարաբերական զանազանութիւն մը։ Արդարեւ, չկայ աւելի եղական բան մը քան տեսնել երրորդ շրջանին երեւան գալը ամենատարբեր երեւոյթներու տակ, և մէկ պարագան բնաւ միւսին չհամապատասխանելով, այսինքն, օրինակի համար, վէրքի կամ ուռեցքի, ոսկորի մը կամ շնչերակի մը վրայի ուռեցքի մը (exostose կամ anevrisme), սպիտակ ուռեցքի կամ յետնադեաց անձկացման (rétrécissement rectal), և այլն ձեւերով։ Տակաւին այսինչ հիւանդին վրայ երրորդական գաղղիական պետը թոքախտի (phtisie pulmonaire) և ուրիշի մը վրայ լեարդի կամ երիկամնց հիւանդութեան, դարձեալ այսինչին վրայ լուսնոտութեան կամ ուղեղային կակղացման կերպարանքը պիտի առնէ։

Վերջապէս վերոյիշեալ միւնոյն ցուցակը կը ցուցնէ դարձեալ, թէ երրորդական գաղղիական պետը առանց բացառութեան այս կամ այն գործարանին, այս կամ այն դրութեանը վրայ երեւան չի գար։ Դրականապէս անիկա իր նախապատուութիւններ, իր ընտրութեան կեդրոնները ունի։ Այսպէս, անիկա չատ յաճախ կը վարակէ մորթային ծածկոյթները (téguments cutanés), — ոսկրային դրութիւնը, և այս դրութեան մէջ ոլորքը (tibia) որ կոչուած է «դաղ. ախոին սիրական ոսկորը», — քիթը, զոր կը կոտրէ մասամբ, կը յապաւէ և կ'ոչնչացնէ այնքան յաճախ, — լեզուն ծիրոներուն քով մասնաւորաբար, — քիմքը և քիմքի մակը որուն ծակումը այնքան հասարակ է, — ամորձիքը, — աչքին չարժիչ մկանունքը, եւայլն, — և մանաւանդ ամէնէն աւելի (լաւ ուշադրութիւն ըրէք սա մեծ եղելութեան, որուն հետեւանքները աղետալի վարկեանի մը մէջ պիտի գնահատէք), ջղային դրութիւնը (2009 դէպք 4700 հիւանդի վրայ)։

Նէ արդարեւ, աւելցուցէք, խնդրեմ, ջղային զանազան յայտնութիւնը որոնք նախընթաց վիճակագրութեան մէջ կը տեսնուին, և պիտի տեսնէք անոնց բարձրանալը 2009 դէպքի տարապայման գումարին, գումար՝ բարձրագոյն, չատ բարձր գաղղ. ախտի ուրիշ որ և է երրորդական դեսեղումէն։ Ի՞նչ ըսել կ'ուզէ ասիկա։ Ըսել կ'ուզէ թէ ջղային դրութիւնը նախապատիւ զոհը, երրորդականութեան գերադանց զոհն է, և. թէ եթէ գաղղ. ախտին ծագումը ամբողջ էակին համար թոյն մը կը պատրաստէ, կը պատրաստէ մանաւանդ և գլխաւորաբար ջղային դրութեան համար թոյն մը։

Արդ, աչքի առջեւ ունենալով յատկութիւնը և կարեւորութիւնը այս դրութեան վերաբերեալ պաշտօններուն, այն նաւոր մեծագոյն դրութիւնն է, ուղղիչ դրութիւնը մարդկային մեքենային, միտքով դատեցէք այլ ևս գաղղիական ախտին ախտանիշին այս եղելութեամբ իր վրայ փոխանցած ծանր հանգամանքը։ Ասիկա ըսել կ'ուզէ թէ գաղղիական ախտէն պիտի հետեւին կարեւոր համմատութեամբ մը այս անաւելի ախտանիշերը, որոնք, ինչպէս ամէն ոք գիտէ, կը կազմեն հասարակ բացատրութիւնը ուղղային կամ ոսկրածուծային հիւանդութեանց, իմա՛, բոլոր կեդրոններու կազմալուծում, մասնակի կազմալուծումներ կամ կիսագօսութիւն (մարմնոյն կէսին վրայ անդամալուծութիւն=hémiplégie), paraplégie (ամբողջական կազմալուծում), փամփշտասրբանային (vesico-rectal) կազմալուծում, եւն., զգայարանց խանգարում, մասնորական խանգարում, այսպէս, զառանցանք (délire), ապուշութիւն (hébétude), յիմարութիւն (aliénation), խելագարութիւն (démence), տկարամտութիւն (gâtisme), եւն., ամէն տեսակ տկարութիւններ, այլասերումներ որոնց յաճախակի վերջաւորութիւնը կ'ըլլայ մահը։

(Suur.) ԲՐՕՖ. ՖՈՒՌՆԻԷ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՄԷՋ

Ֆոսիէ Ձայթուկն «Խաղաղութեան ապահովութիւն» խորագրին տակ ընդարձակ յօդուածի մը մէջ բաղդատութիւն մը կ'ընէ Դերմանիոյ արտաքին գործոց խորհրդական Պ. Միւլզերկի յայտարարութեանց և Ֆրանսայի Խորհրդարանին կողմէ տրուած որոշման միջեւ՝ 1903ին գրուած զինուորները յուլիս 12ին արձակելու համար։ Դերման թերթը կը ջանայ հաստատել թէ զինուորական երկու տարուան ծառայութիւնը անհրաժեշտ պէտք մը եղած է Ֆրանսայի համար. նաեւ կ'ըսէ թէ այդ որոշման համար Ֆրանսայի նախարարութեան ուղղուած քննադատութիւնները իրաւացի չեն։ Ֆոսիէ Ձայթուկն կը յարէ.— «Զինուորական երկու տարուան ծառայութիւնը անպատճառ չի կազմալուծեր բանակ մը. այդ կէսը հաստատելու համար բաւական է օրինակը Դերմանիոյ; որ նոյն կարգի չբլանէ մը անցած է։ Ֆրանսայի մէջ անոնք որ կ'ըսեն թէ զինուորին կրթութեանը համար երկու տարին բաւական չէ, չատ վստահութիւն չունին ֆրանսական նոր զինուորներու արժէքին վրայ, որոնք վար կը մնան գերմանական նոր զինուորէն։ Զինուորական երկու տարուան ծառայութիւնը բնաւ ազդեցութիւն մը չունի գերման բանակին զինուորական կրթութեանը վրայ։ Զօրքերու թիւին առաջանալու հանգամանքը չունի։ Ֆրանսա անհանոյ անակնկալներու պատճառումէն վախնալու պատճառ մը չունի Դերմանիոյ կողմէն։ Ֆրանսա ուզածին չափ կրնայ զեղչել իր զորձօն բանակին թիւը, վասն զի Դերմանիա պիտի չընէ այն տեսակ բան մը որով ի դերեւ հանէ Ֆրանսայի վստահութիւնը խաղաղութեան պահպանման մասին։ Ընդհակառակն, Դերմանիոյ մէջ կը յուսացուի որ հետզհետէ մերձեցում մը պիտի գոյանայ Ֆրանսայի ու Դերմանիոյ միջև և թէ ապագայ պատերազմի վախերը պիտի փարատին։ Արդարեւ կարելի է ընդունիլ որ Ֆրանսացիներու մեծամասնութիւնը հետզհետէ պիտի վարժուի կատարուած իրողութեան քաղաքականութեանը։ Եթէ երբեք Ֆրանսայի մէջ տիրող դասակարգը չի կրնար յայտնապէս ճանչնալ իրոց այդ վիճակը, սակայն Դերմանիա պիտի չարունակէ ցոյց տալ նպաստաւոր տրամադրութիւններ հաշտութեան մը համար՝ պատրաստուելով աղդու կերպով պաշտպանելու իր իրաւունքները այն պարագային երբ նկատողութեան չառնուի իր այդ ընթացքը։»

ՄՈԼԹՔԷ-ՀԱՐՏԷԼԻ ԳՈՐԾԸ

Ֆոն Մոլթքէ զօրավարը, անուանաւորեալ հրատարակութեան մը առթիւ, մենամարտի հրաւիրած էր՝ անոր հեղինակը՝ Պ. Մաքսիմիլիէն Հարտէն։ Այդ մասին Թանգի թղթակիցը հետեւեալը կը հեռագրէ Հռոմէն.—«Մոլթքէ զօրավարին մտերիմներէն մէկը սա յայտարարութիւնը ըրաւ.—«Ֆոն Մոլթքէ զօրավարը հաստատապէս որոշած է դատ բանալ Պ. Մաքսիմիլիէն Հարտէնի դէմ, որպէս զի հրապարակաւ ապացուցանէ թէ իրեն վերագրուած տգեղ հակամիտութիւնները զրպարտական յիրիւրանքներ են։ Զօրավարը վախճան տարեկան է. 1870ի պատերազմին ծառայած է այն զօրագունդին մէջ որուն հրամանատարը կարգուեցաւ քիչ հետքը։ Պերլինի հրամանատարութեան պաշտօնէն քաշուիլը ծանր պիտի դայ իրեն, վասն զի երկար ատեն վայելած է կայսեր ու կայսրուհիին համարումը, մանաւանդ թէ պաշտօնէ քաշուելուն պարագաները կրնան նորէն սեալ զրոյցներ հրապարակ հանել»։ Ֆոն Մոլթքէ զօրավարին կողմէ փոխանորդաբար դատ պիտի բանայ իրաւագէտ խորհրդական Պ. Ֆոն Կորտան։

ԻՏԱԼԻԱ

Մերակուսական Ալէքսանդրո մ'Ամքոնա, Բիզայի համալսարանին Նշանաւոր քննադատը ու պատմաբանը, նոյն քաղաքին քաղաքագիտութեան պաշտօնէն հրաժարեցաւ՝ համալսարանին պատկանողներուն հակակղերական արտայայտութեանց հետեւանքով։ Ալէքսանդրո մ'Ամքոնա, Ճորնալի տ'Իտալիա ուղղած մէկ նամակին մէջ, իր հրաժարման պատճառները բացատրելով կ'ըսէ.—«Կ'ուզեմ խաղաղ ապրիլ, հեռու կարգ մը անձերէ որոնք ստորին չանգիտութեան առարկաներ կը դառնան քաղաքականութեան մէջ»։ Պ. Ալէքսանդրո մ'Ամքոնա հրեայ է։

Ղովը Ֆրանսայի համանման ընկերութեանց Միութեան կողմէ իբրեւ նուէր ստացաւ արծաթէ նրբակերտ երկու գաւաթներ՝ գեղեցիկ պահարանի մը մէջ դրուած։

—Հռոմի գերման դեսպանատան մէջ, ուրբաթ օրը, նշանագրուեցաւ այն պայմանագրութիւնը, որով Պ. Մէնտէլսոն-Պարթոլտի Դերմանիոյ կայսեր տրամադրութիւնը տակ կը դնէ Ֆալքոնիէրիի վիլլան՝ Ֆրասքաթիի մէջ։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԾԵՐԱԿՈՅՑԸ ԵՒ ԲԱԽՏԱԽԱՂԸ

Ֆրանսայի Մերակոյսը, ուրբաթ օրը, նկատողութեան առաւ քաղաքներու մէջ բախտախաղերու մասին կանոնագրութիւնը զոր արդէն վաւերացուցած է Եղեսի. Ժողովը։ Մերակոյսը նոյնութեամբ ընդունեց Եղեսի Ժողովին վաւերացուցած օրինագիծը։ Այդ օրինագիծը նախ կը տրամադրէ որ քաղաքներու մէջ բախտախաղի արտօնութիւնները տրուին ներքին գործոց նախարարութեան կողմէ, թաղապետական Խորհուրդին կարծիքը ստանալէ ետքը. յետոյ սահմանուին կազմակերպիչներու պատասխանատուութիւնները։ Օրինագիծը կը տրամադրէ նաեւ բախտախաղերու խառն հասոյթին հարիւրին քսանը՝ հիմնը գանձել՝ ի նպաստ բարեգործական հաստատութեանց։ Մերակուսական Պ. ու Լամարզէլ քննադատեց այդ տրամադրութիւնները. յայտարարեց թէ բարոյականութեան անհամապատասխան են այն օրինական միջոցները որոնց արդիւնքը կ'ըլլայ խաղամոլութիւն։ Մերակուսական Պ. Բէտէպիտտ խօսելով, ըսաւ թէ գործնականապէս անկարելի է արգիլել բախտախաղերը, վասն զի մէկ կողմէն գաղտնի կերպով տեղի պիտի ունենային ու ընդհանրապէս և միւս կողմէ մեծապէս պիտի վնասէին ջերմուկի քաղաքները։ Ուրիշ քննադատութիւններէ ետքը ներքին գործոց խորհրդական Պ. Ալպէռ Սառռ առաջարկեց Մերակոյսին, քուէարկել ներկայացուած օրինագիծը։ Պ. Սառռ, մէկ կողմ թողելով բարոյական նկատումները, պարզեց օրինական տրամադրութիւնները բախտախաղի նկատմամբ և ցոյց տուաւ առաջարկուած նոր օրինագիծին ստիպողութիւնը և անհրաժեշտ պէտքը։ Պ. Սառռ յարեց.— «Անկանոն վիճակի մը առջեւ կը գտնուինք։ Ի վաղուց անտի արտօնուած հաստատութեանց մօտ կազմուած է ուրիշ հաստատութեանց չարք մը, որոնք արտօնութիւն ալ խնդրած չեն և դատական իշխանութիւնը չի կրնար դատաստանի ենթարկել զանոնք։ Այդ պատճառով է որ նախարարաթաղը դրեց ծանօթ չրջաբերականը, որուն հետեւանքը եղաւ ներկայ օրինագիծը։ Նախարարութիւնը չի կարծեր որ այդ օրինագիծը իրաց արդի կացութիւնը ծանրացնելու հանգամանքը ունեցած ըլլայ. եթէ այդպէս ըլլար, իր հաւանութիւնը և գործակցութիւնը պիտի չընծայէր, բայց կը խորհի որ այդ գործը եթէ կատարեալ չէ, գէթ հարկ է խաղամոլութեան աւերումները սահմանափակել, մինչեւ որ բարքերու զարգացումը իր ազդեցութիւնը գործէ։ Պէտք է դիտել թէ խնդրուած արտօնութիւնները դիւրաւ պիտի չտրուին. կրկին քննիչ պիտի կատարուի՝ կառավարութեան և պատկանեալ թաղապետութեան կողմէ։» Ծերակոյսը, Պ. Պէռանմէի բուռն բուռն մէկ ըսողքէն ետքը, 93ի դէմ 153 ձայնով որոշեց ձեռք առնել յօդուածներու քննութիւնը։ Ատանք հետզհետէ ընդունուեցան։ Լքալ-Պէնի ակումբին նկատմամբ Պ. Անթուան Բէռիէ բացառութիւններ տալով ըսաւ թէ ներքին գործոց նախարարը բախտախաղը արգիլած է նոյն ակումբին մէջ, որքան ատեն որ պաշտօնի վրայ մնայ այդ հաստատութեան վարչական Խորհուրդը, բայց այդ Խորհուրդը յայտարարած ըլլալով որ պատրաստ է հրաժարիլ, նախարարը առժամաբար արտօնած է բախտախաղը։ Միանգամայն այդ հաստատութեան կանոնագրին մէկ յօդուածն ալ պիտի փոխուի, վասն զի Ֆրանսական Պետութիւնը 80 բաժին ունենալով, մէկ ձայն միայն ունի։ Ներքին գործոց խորհրդականը յայտարարեց թէ այդ մասին համամիտ է։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԲԺԻՇԿ ՄԸ

ՏԱՐՕՐԻՆԱԿ ՑԱՑՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Անցեալները Ուաշինկթընի մէջ հիւծախտի ազգային համաժողով մը գումարած էր, որուն վերջին նիստին մէջ նմանը չտեսնուած միջադէպի մը պատճառ եղաւ Տօքթ. Ատոլֆ Ռնօքֆ։ Սա՝ բնիկ գերմանացի է և Բարլին ու Նիւ-Եորքի մէջ ուսած է բժշկութիւնը։ Հիմա ալ Նիւ-Եորքի գաւառին մէջ գլխաւոր բժիշկն ըլլալով հանդերձ, հիւծախտաւորաց զանազան ապաքինարաններու պատասխանատու Տնօրէնն է և դէթ հիւծախտի համար ուշխարհի գլխաւոր հեղինակութիւններէն մէկը՝ կը համարուի։ Այս բժիշկը, ի մեծ զարմանս բոլոր բժիշկ ունկընդիրներու, հետեւեալ յայտարարութիւնը ըրաւ է համաժողովին մէջ.

«Առանց ժամանակ անցընելու սպասնեցէք ձեր այն հիւծախտաւորները որ վերջին աստիճանի մէջ կը գտնուին. մեծ քանակութեամբ մորֆին տալով, փութացուցէք անոնց մահը։ Ես ալ այսպէս կ'ընեմ. ինչ որ ձեր ալ նուիրական պարտաւորութիւնն ըլլալու է ընել, երբ ծանր հիւծախտաւոր մը դարմանելու կոչուիք, որպէս զի հիւանդը փոխանակ երկար բարկ տանջուելու, ժամ առաջ հանգստանայ անցաւ և խաղաղիկ մահով մը։»

Տօքթ. Ռնօքֆի այս համարձակ յայտարարութեան վրայ համաժողովին մէջ այն ատեանն մխոր մը առաջ եկաւ, որ պէտք եղաւ գադրեցնել նիստը։ Ինքնադրելով որ Տօքթորին յայտարարութիւնը ճշդութեամբ արձանագրուած ըլլայ, յայտնապէս կ'երեւի թէ Ամերիկայի մէջ այլ ևս «բժշկական օգնութիւն» ըսուած բանը դադրած է գոյութիւն ունենալէ անբուժելի հիւանդութեանց հրաժիշկներէն չատերուն կողմէ կը յանձնարարուի, գէթ յօգուտ տառապող մարդկութեան, «գեղեցիկ մահ» կամ էօթանազի (euthanasie) բառով մկրտուած է։ Լրագիրները դիտել կուտան որ Ամերիկայի ամէն կառավարութեանց մէջ օրէնք մը կայ մարդասպաններուն կամ մարդասպանութեան համար, և բժիշկները չեն կրնար բացառութիւն կազմել ատկէ։ Տարակոյս չկայ որ Ուաշինկթընի ընդհ. դատաստանը ցարդ ձերբակալման հրաման տուած ըլլալու է յարգելի բժիշկին համար, քանի որ յայտարարած է թէ իր դրութիւնը գործադրած է ցարդ անձամբ։

ՇՈՒՆԵՐՈՒ ՅՈՒՇԱՀԱՆԴԷՍ

Նիւ-Եորքի չուներու ցուցահանդէսին հետեւանքով չահեկան դատ մը տեղի ունեցաւ. Նիւ-Եորքի բարձր դատաւոր պատկանող երկու տիկիններու միջեւ։ Մոնկլիոն իշխանուհին մրցանակ մը ստացած ըլլալով, Տիկին Վան Հէնդրէն իսկոյն զայն ամբաստանեց թէ ներկած է իր չունը։ Քննութիւն կատարելով իրողութիւնը հաստատուեցաւ, որով չունը զրկուեցաւ մրցանակէն։ Մոնկլիոն իշխանուհին, տարը վրայ, պարբերական հանդէսի մը մէջ հրատարակեց նամակներ, ըսելով որ Տիկին Վան Հէնդրէն ինքն իսկ ներկած է այդ չունը՝ տիրոջը բացակայութեանը միջոցին։ Այդ գործին համար անուանարկութեան դատ պիտի բացուի։

ԳՈՂ ՍԻՐԱՀԱՐԸ

Բարիզի գիշերային հատատութեանց մէջ Թովչուհի (չարմէօղ) հրապարիչ անուանով ծանօթ գեղանի կին մը, քսաներկու տարեկան, Մոնմառդրի շքեղ ճաշարաններէն մէկին մէջ հանդիպեցաւ գեղադէմ ու մեծվայելուչ չարժուձեւով մարդու մը։ Խօսակցութեան սկսան և այդ մարդը ընդունուորեց Թովչուհին՝ ունեցած գեղեցիկ գոնարեղէններուն համար, որով նը-շանաւոր է, և սեղանի հրաւիրեց զայն։ Առտուան ժամ 5ին կիսաչարտիկ գեղուհին ու իր բարեկամը, որ ինքզինքը իբրեւ հարուստ Ամերիկացի մը կը ներկայացնէր, օթէլի մը մէջ սենեակ մը վարձեցին։ Ի՛նչ պատահեցաւ ոչ ոք գիտէ։ Սա ստոյգ է որ Թովչուհին երբ կէսօրին արթնցաւ, առանձին էր. իր փայլուն բարեկամը անհետացած էր՝ իր հետ տանելով գոնարեղէնները և մէկ քանի հարիւր ֆր. պարունակող դրամապանակ մը։ Թովչուհին, չուարած, իսկոյն ոստիկանութեան դիմեց, որ խուզարկութիւն կը կատարէ գողը գտնելու համար։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏԷԻ ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

Ա.ՋԴ.— Թողեալ հասոյթներու վարչութիւնը կը ծանուցնէ թէ ադի պարկերը կնքելու յատուկ 1000 օխա ձող կապարի առժամեայ նուազուրդը կատարուելով 3½ դրուշ գին առաջարկուած է։ Միւնոյն գործածութեան յատկացուելիք 1000 օխա առասանին մէկ օխային ալ 22½ դրուշ գին տրուած է։ Վերջինիս նուազուրդը պիտի կատարուի յունիս 6ին (Ն. Տ.) միջօրէէն 2 ժամ յետոյ։

Ընդհ. Տնօրէնութիւն

19/1 յունիս 1907 2—2

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

Ա.ՍՏԻՃԱՆ.—Պալայի սատիճան աբբուեցաւ Կայս. Պալատան թարգմանիչներէն և Խարիճիի արարողապետի օգնականներէն Մէմտուհ պէյի։ Իւլայի առաջին սատիճան՝ մաքսային Խորհուրդին անդամ ու մաքսային գործառնութեանց ընդհանուր քննիչ Զէյնէլ Խալիլ էֆ.ի։

ՊԱՏՇԱՒՆԵՆ.— Խարբերդի նահանգին մէջթուպնի անուանուեցաւ Ներքին գործոց Նախարարութեան գործառնութեանց փութացուցման յանձնաժողովի քարտուղարներէն Նէյէֆ էֆ.։

ՊԱՏՇԱՒՆԵՆ.— Առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ մաքսային վերատեսչութեան խորհրդական Տոնֆել էֆ.ի։ Առաջին կարգի Օսմանիէ՝ Կիլլիանէի ախտաբանական հիւանդանոցին բժշկապետ ու Նախորդ Տնօրէն մրելիա Տայբէ փաշայի։ Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Կայս. գործարաններու առաջին նկարիչ Փէրիդ Ահմէտ փաշայի։

—Լիւգաթի ոսկի չքդրամ՝ Լոբոս գաւառակին գայմագամ Իպրահիմ Հագգը էֆ.ի։

ՇԱԲԹՕՇԱԿԱՆ ՀՈՒՐԵՐ

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ.— Կայս. Իրատէ մը հրամայեց արտասովոր ամսաթոշակ յատկացնել և հազար հինգ հարիւրական ղր. դրամական պարգեւ տալ Գ. զօրաքանակէն Մէհմէտ անուն տասնապետի մը և Ամէտ անուն զինուորի մը ընտանիքներուն։ Ատոնք Մանասդրլի նահանգին Բերլէբէ գաւառակին Եռնճա անուն տեղը ապաստանողներու հետ կատարուած ընդհարումի մը պատուն մեռած են։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ սպառազինութեանց վերատեսչութիւնը կը ծանուցանէ թէ 50,000 ծրար սաեերիկան կաւի մատակարարութիւնը նուազուրդի դրուած է յառաջիկայ յունիս 16էն սկսեալ։ Մատակարարել ուզող վաճառականները և գործարանի ներկայացուցիչները պէտք է մինչեւ նոյն օրը ժամ 6էն 10 դիմեն վերոգրեալ վերատեսչութեան, որոշուած պայմաններու մասին տեղեկութիւն ստանալու համար։

ՀԱՒԱՁԻ Համիտիէ երկաթուղիին ելմտական վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ 3500 ծրար թուղթերու մատակարարութիւնը նուազուրդի դրուած է։ Մայիս 28ի երկուշաբթի օրը առաջին յանձնումը պիտի կատարուի և մինչեւ մայիս 31 հինգշաբթի, հարիւրին հինգ զեղչ ընդունուելով, վերջնական յանձնումը տեղի պիտի ունենայ։ Մատակարարել ուզողները պէտք է դիմեն նոյն վարչութեան, առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց պատասխանատուին մէջ, նուազուրդի պայմաններուն տեղեկանալու և գրաւառաջարկելու համար։

—Նոյն երկաթուղիին յանձնաժողովը կը ծանուցանէ թէ Մալէի գրութեամբ տասերկու խոշոր վայրաշարժերու մատակարարութիւնը նուազուրդի դրուած է, և թէ պայմաններուն տեղեկանալու և նուազուրդին մասնակցելու փափաքողները պէտք է երաշխաւորութեան գիրերով և վաւերացեալ փոխանորդագրերով ուրբաթ ու երեքշաբթի օրերը դիմեն նոյն յանձնաժողովին և միւս օրերն ալ հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան։

ՖԻՐԱՆՍԱՑԻ դեսպան Պ. Բարթիու, երէկ, արձակուրդով Ռէյսթինճէ ուղեւորեցաւ։

ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ շինութեանց նախարարութիւնը քննութեան առած է ծրագիր մը, որով Բեռթիպրատէ Անվէտ Սապրի էֆ. մենաշնորհ խնդրած է Սէլանիկի նահանգին մէջ Լանկազայի ջերմուկները աւելի կանոնաւորելու և ընդարձակելու և չոգեշարժ հանրակառքեր բանեցնելու Սէլանիկէն մինչեւ Լանկազա։

ԹԱՒՐԷԲԻՍ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱՅ.— Սապահ կ'ըսէ թէ Բարիզի քաղաքական շրջանակներու մէջ խիստ լաւ տպաւորութիւն մը գործած է՝ վեհ. Սուլթանին կողմէ նախագահ Պ. Ֆայիէզի ազգիան առաջին կարգի Շէֆգատ պատուանշան նուիրուելը, ինչ որ փայլուն ապացոյց մը կը նկատուի Թուրքիոյ ու Ֆրանսայի միջեւ տիրող բարեկամական և անկեղծ յարաբերութեանց։

ԲԱՒԱՐԱԿԻ ԻՒՂ.—Ինչպէս յայտնի է, արհեստի մէջ գործածուող բամպակի իւղերը, ուտելի յատուկ իւղերուն մէջ չխառնուելու համար կը ներկուին և անոնց մուտքը այդ կերպով կ'արգելուի։ Սակայն նկատելով որ այդ իւղերը եթէ ներկուին, այլեւս արհեստի մէջ անոնց գործածութիւնը անկարելի կ'ըլլայ, և նկատելով որ ուտելու յատուկ իւղերու մէջ գտնուած բամպակի իւղերը երբ գրաւուին, բաղձացուած նպատակը կարելի պիտի ըլլայ ձեռք բերել, ուստի նախարարաց Խորհուրդին որոշմամբ, որ վերոգրեալ է կայս. Իրատէով, ծանուցուեցաւ մաքսային վերատեսչութեան և քաղաքագիտութեան թէ առողջութեան դիւանակար նիւթեր չպարունակող անարատ բամպակի իւղերու մուտքը արտօնուի։

ՊԼԷԹԱՆԻ օմմ. ընդհանուր հիւպատոսարանը տեղեկագրեց արտաքին գործոց Նախարարութեան թէ Բէյրթալի մէջ յունիս 30էն յուլիս 15 (Ն. Տ.) հացագործութեան միջազգային ցուցահանդէս մը պիտի կազմակերպուի։

ԹԱՒՐԷԲԻՍ ԵՒ ՍԵՐԳԻՍ.— Թուրքաւսերպ առեւտրական դաշնագրութեան կնքման առթիւ սերպ կառավարութիւնը Սպիտակ Արծիւ պատուանշանին մեծ խաչը նուիրեց մաքսային վերատեսուչ Հասան Ֆէէմի փաշայի, կրթական նախարար Հաշիմ փաշայի և Բ. Դրան արտաքին թղթակցութեանց քարտուղար Նուրի պէյի, նոյն պատուանշանին երկրորդ կարգը՝ Բ. Դրան իրաւագէտ խորհրդական Դաբրիել էֆ. Նորատունկեանի և Հագգը պէյի։ Սէն Սաւա պատուանշանին առաջին կարգը՝ Բ. Դրան առաջին թարգմանիչ Տաւուտ էֆ.ի, մաքսային Խորհուրդին նախագահ Սիրէյա պէյի, Վեհ. Սուլթանին երկրորդ թարգմանիչ և Օտար Մամուլի Դիւանին Տնօրէն Հմայեակ էֆ. Սէֆէրեանի, մաքսային վերատեսչի օգնական Ագասլլան պէյի, արտաքին գործոց Նախարարութեան առեւտրական գործոց Տնօրէն Նիքոլաքի էֆ.ի, և ուրիշ պաշտօնատարներու։ Ս. Սաւայի երկրորդ կարգը՝ Բ. Դրան իրաւագէտ խորհրդականներու դիւանի դէր-Տնօրէն Հրանդ Ապրօ պէյի, երրորդ կարգը՝ արտաքին գործոց օտար թղթակցութեանց դիւանի օգնական քարտուղար Անդրէաս էֆ. Հասունի, Տիգրան էֆ. Տէմիրճեանի և Պողոս էֆ. Քէրէսթեճեանի։

ՄԱՆՍՈՒՍԼԻ վարչութեան որոշմամբ յունիս 1էն սկսեալ ամէն իրիկուն ժամ 11.45ին կամուրջէն չոգենաւ մը ճամբայ պիտի ելլէ դէպ ի Կղզիները։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱ.— Թայմզ իր հարիւր տարի առաջուան թիւէն՝ այսինքն 1807 մայիս 29էն արտատպում մը ըրած է Թուրքիոյ ու Անգլիոյ առեւտրական յարաբերութեանց մասին։ Այդ թուականին տարեկան 110,000 անգլիական ոսկի ժամացոյց կը ղրկուի եղեր Անգլիայէն Թուրքիա։

ՀԱԲԵՒՐԱՄԵԱՑ.— Փիրմանթի մէջ վերջերս մեռեր է հարիւր քսան տարեկան կին մը, որ իր վերջին օրերուն մէջ նուրբ գուլպաներ կը հիւսէր և ուրիշ

ԵՐԿԱՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ նախարարութիւնը քննիչ մը ղրկելով Մաքրիգիւղ, պարտէզի տերերուն ցոյց տուաւ՝ կանկառի տունկերուն վրայ տեսնուած որդերը ջնջելու եղանակը։

ԱՆԱՍՆՈՑ ԺԱՄԱՆՈՒՄ.— Զանազան տեղերէ երեկ կ. Պոլիս բերուեցան 3,125 ոչխար և 3,551 գառնուկ։

ՌՈՒՍՔԻ Թիմանի փողոցին մէջ Անժէլ անուն կնոջ մը տունէն, առջի գիշերը, դողութիւն կատարուեցաւ։ Տնեցիներէն Վերժինի, սպասաւոր Բոչոյի հետ, վերի յարկը ելած էր սենեակը երթալու համար, երբ տեսաւ թէ Անժէլի սենեակը բաց է, ու մէջը մարդ կայ։ Անժէլ իմանալով, Ցրասօ ու Բաթիստա անուն երկու աղջիկներու հետ, վեր ելաւ, բայց չկրցաւ սենեակը մտնել, վասն զի ձեռք մը դուրս ելած էր դուռնէն։ կիները վախցան ու վերի յարկը փախան։ Նոյն պահուն այդ սենեակէն երեք հոգի ելլելով աւելի վերի յարկը գացին։ Ոտիկանութիւնը իմանալով քննութեան ձեռնարկեց։ Սենեակը տակնուվրայ էր և 18 ոսկի արժող ոսկի ժամացոյց մը ու չղթան, աղամանդէ վեց մատանի, արծաթի դգալներ ու գաւաթներ և ճերմակեղէններ գողցուած էին։ Գողի գործիք մը թողուած էր։ Սպասաւոր Բոչօ և Եանի անուն ուրիշ մարդ մը ձերբակալուեցան։ Սենեակին մէջ գտնուած ֆէս մը Եանի գլխուն յարմարեցաւ։ Քննութիւն կը կատարուի։

ԻՇԱՎԱՐ պարսիկ Ամէտ, երէկ, Բերայի համալսարանը փողոցէն էշերը տարած պահուն, էշերէն մէկը կիցով զարկաւ Ամէտի կուրծքին և ծանրապէս վիրաւորեց զայն։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԳ.— Օսմ. Ապահովագրական Ընդհ. Ընկերութեան բաժնետէրերուն կը ծանուցուի թէ 1907 մայիս 31ի գումարուած Ընդհ. Ժողովի որոշման համաձայն, 22 զրուշ ոսկեդրամ շնորհաբաժին պիտի տրուի իւրաքանչիւր բաժնեթուղթի համար, սկսեալ յառաջիկայ յուլիս 1էն, թիւ 9 կտրօնին փոխարէն։ Վճարումները պիտի կատարուին Օսմ. Կայս. Պանքայի կողմէ։

Կ. Պոլիս 1 յունիս 1907 3—1

ԽԱԲԵԲԵՐԻ ՄԵՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Կը ծանուցանենք Խարբերդի մեր յարգելի բաժանորդներուն և ամէն անոնց որոնք նոյն քաղաքէն կամ շրջականներէն կը փափագին բաժանորդագրուիլ Արեւելքին, թէ այնտեղի մեր գործակալն է Գեղամ էֆ. Մ. Սամուէլ, որուն պէտք է դիմել՝ բաժանորդագրական ամէն յանձնարարութեան համար։

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

"ԱՐԵՒԵԼՔ„ ԱՌԱՋԻՆ ՄՐՑԱՆԱԿԻ ԱՐԺԱՆԱՅԱԾ ԼՈՒՍԱՎՈՐՆԵՐ ՅՈՒՅՑԱՀԱՆԴԷՍԻՆ ՄԷՋ

Նախորդ ամսուն, Պէլճիքայի Լուվէն (Louvain) քաղաքին մէջ Միջազգային Ցուցահանդէս մը կազմակերպուած էր որուն Ընդհ. Տնօրէնը Պ. J. Mestagh՝ ինչպէս ամէն երկրի ամէն լեզուէ կարեւոր թերթերուն, նոյնպէս և ԱՐԵՒԵԼՔԻ խմբագրութեան հրաւէր ուղղած էր իր թերթէն քանի մը օրինակ ղրկել իբր նմոյշ, ցուցադրուելու համար Լիքսօզիսիօնին լրագրական բաժինին մէջ։ Սոյն առաջարկը ընդունած և մեր թերթէն ղրկած ըլլալով, այժմ մայիս 30 (Ե. Տ.) թուակիր նամակով մը յիշեալ Ցուցահանդէսի Տնօրէնութիւնը կը հաղորդէ մեզ թէ՝ «ԱՐԵՒԵԼՔԻ տարեգիրը առաջին մրցանակ շահած է» Ցուցահանդէսին գնահատիչ մարմնոյն որոշմամբ, զոր հաճոյքով կ'արձանագրենք։ Պ. J. Mestagh և Ցուցահանդէսի «Մամուլի ճիւղ»ին քարտուղար Պ. Georges Van Melckebeke կ'աւելցնեն իրենց գրոյն մէջ, թէ ի մտոյ մեզ պիտի ղրկեն նաև ԱՐԵՒԵԼՔԻ տացած Առաջին Մրցանակի պատուոյ վկայականը։

ԴԱՂ. ԺԱՂՈՎԻ ԱՇՍՍՕՐՈՒԱՆ ՆԻՍՏԸ

Քաղ. Ժողովը գումարուեցաւ այս առաւօտ, Ղալաթիոյ Խորհրդարանը, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր։ Անձբեւտ օրէն պատճառաւ, ժողովականներուն մեծագոյն մասը բացակայ էր։ Ներկայ էին միայն՝ դեր-ատենապետ Տիրան պէյ Աշնան և անդամներէն Դէորգ էֆ. Ասլանեան ու Տիգրան էֆ. Թօզաքեան։

* * * Վսեմ. Դաբբիէլ էֆ. Նորատունկեան, Բաղաք. Ժողովի ատենապետը, բացակայ էր՝ իր հիւանդութեան պատճառաւ որով իր բնակարանը կը մնայ երկու շաբաթէ ի վեր։ Տօքթ. Դամպուրօղլու փաշա, որ կը դարմանէ Ն. Վսեմութիւնը, նախընթաց օր վիրաբուժական գործողութիւն մը կատարեց որ յաջող անցաւ։ Բերկրութեամբ կը տեղեկանանք թէ Վսեմ. Դաբբիէլ էֆ.ի առողջական վիճակը զգալապէս բարւոքուելու վրայ է։

* * * Այսօր, Բաղ. Ժողովի նիստէն յետոյ, Ս. Պատրիարք Հայրը կայս. Պալատ գնաց։

ԱՌԱՋՆՈՐԴԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԼԱՑ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՑԱՆԿ

Ինչպէս կանխաւ ծանուցած էինք, Ս. Պատրիարքը առաջնորդական ընտրելիներու ընդհանուր ցանկ մը պատրաստած էր զոր ներկայացուց Կրօն. Ժողովի երէկուան նիստին, ուր կարգ մը փոփոխութիւններով ընդունուեցաւ։

Անուանիկ այդ ցանկը.—

Տ. Գէորգ աբգեպիսկ. Երէցեան
Տ. Մովսէս եպիսկ. Կէօմրիւճքեան
Տ. Արիստակէս » Վանքեան
Տ. Տաճատ Ծ. Վրդ. Ոսկանեան
Տ. Վահան » » Ցակոբեան
Տ. Յովհաննէս » » Տ. Յակոբեան
Տ. Վահան » » Տէր-Մինասեան
Տ. Եղնիկ » » Պապեան
Տ. Իմմանուէլ Վրդ. Պալեան
Տ. Կորիւն » Էլլիսիրէմեան
Տ. Կարապետ Ծ. Վրդ. Մալլըմեան
Տ. Զաւէն » » Եղիսեան
Տ. Փառէն Վրդ. Մելքոնեան
Տ. Ներսէս Ծ. Վրդ. Խապայեան
Տ. Գէորգ Վրդ. Իրքանոսեան
Տ. Սահակ » Օտապաշեան
Տ. Մեհրուժան » Աշխարունի
Տ. Երուանդ » Փէրտահճեան
Տ. Արտաւազդ » Գալէնտէրեան
Տ. Մկրտիչ » Զէլլատեան
Տ. Սուքիասն » Սրապեան

Սոյն ցանկին մէջ վարդապետներուն անունները դասակարգուած են իրենց ձեռնադրութեան կարգով։

Կը լսենք թէ Ս. Պատրիարք Հայրը ուրիշ քանի մը ցանկեր ալ պատրաստած է։ Ասոնցմէ մէկը կը պարունակէ այն հոգեւորականներուն անունները որոնք Առաջնորդ ըլլալ չեն ուզեր, ուրիշ ցանկի մը մէջ յիշուած են այն հոգեւորականները որոնք դեռ որ և է եկեղեցական-վարչական պաշտօն չեն վարած, և երրորդ ցանկ մը պիտի ներկայացնէ այն հոգեւորականները, որոնք առժամեայ պաշտօններ կը վարեն։

Կրօն. Ժողովը երէկ գումարուեցաւ Պատրիարքարանի մէջ Նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին և ատենապետութեամբ Տ. Վահրամ արքեպիսկ. Մանկունիի։ Ներկայ էին Տ. Գրիգորիս, Տ. Դաբրիէլ, Տ. Մովսէս Սրբազանները, Տ. Ղեւոնդ Դուրեան և Տ. Գրիգորիս Պալագեան վրդ.ները և Տ. Սարգսեան և Սանասարեան Ա. քն.ները և Աշճեան ու Ճէպէճեան քն.ները։

1.—Ս. Պատրիարք առաջնորդական ընտրելեաց ընդհանուր ցանկը պատրաստած ըլլալով, Ժողովը ընդունեց և որոշեց մէկ մէկ օրինակ ղրկել առ այժմ Կարին, Սեբաստիա, Տրապիզոն և Եւդոկիա։ 2.—Ժողովը նկատելով որ երբեմն Ցովհաննէս Մուրատեան և երբեմն այլ և այլ անուններու տակ հոս հոն չրջող և վարդապետութիւն ձեւացնող անձ մը վերջերս Եգիպտոս գացած է և տեղի տուած է գայթակղութեանց, որոշեց ի զգուշութիւն Ժողովրդեան պաշտօնապէս ծանուցանել թէ յիշեալը ո՛ւր որ երթայ՝ իբրեւ Հայ Եկեղեցւոյ վարդապետ չճանչցուի։ 3.—Խարբերդի Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ Տ. Արքիստակէս քհ. Դաբրիէլեանի սակէ առաջ յանձնարարուած ըլլալով Զմչկածագի եկեղեցին՝ որուն վրայ ձեռնադրուած է, Տ. Արիստակէս կը յայտարէր թէ նիւթական անձկութեան պատճառաւ և նախորդ տեղապահի յանձնարարականով մեկնած է ի Խարբերդ։ Ժողովը նկատելով որ արդի տեղապահը կ'ուզէ զինքը, որոշեց պնդել որ դառնայ իր ծննդավայրի եկեղեցին։ Միւս կողմէ գրել տեղապահին որ անոր նիւթական ապահովութիւն մը տայ։

Ժողովը ասոնցմէ զատ զբաղեցաւ կարգ մը ամուսնական խնդիրներով։

—Ցուցնց Այ-Բռնսթանթինոսի տօնին առթիւ Ս. Պատրիարքը շնորհաւորական հեռագիրներ ուղղած ըլլալով Ցունաց Նախկին Պատրիարք Տ. Բռնսթանթինոսի և Սմոռսի իշխան Բարթէլոտիի պէյի, փոխադարձ շնորհակալութեան հեռագիրներ ղրկած են Ս. Պատրիարքին։

—Ս. Պատրիարքը օրհնութեան գեղեցիկ կոնդակ մը ղրկեց երէկ Բարիզ, Տիկին Թաւլոր Փաշայի, իր 12,000 ոսկիի առատաձեռն նուիրատուութեան առթիւ որ յայտնացուեցաւ Ս. Փրկչեան Աղդ. Հիւանդանոցին։

—Ս. Փրկչեան Աղդ. Հիւանդանոցի մասին մէջ յառաջիկայ կիրակի օր հրաւիրուած է պատարագելու Տ. Դրիգորիս արքեպիսկ. Ցովհաննէսեան։

—Մարզուանի Սիմ Հաճիքէօյէն կը հաղորդեն մեզ մասը Ռուբէն աղա Կիլանճեանի, ինքնօգնութեամբ յառաջացա տիպար մը, որ իր յարատեւ աշխատասիրութեան և ուշիմութեան շնորհիւ, պարզ երկաթագործի վիճակէն բարձրացած էր երկաթագործ-վաճառականի դիրքին և նիւթական բարգաւաճ վիճակի մը տիրացած, առանց սակայն ընդհատելու իր գործունէութիւնը։ Այս նպակին արհեստաւորը ընդարձակելով իր գործառնութիւնները, յաջողցաւար առեւտուր ընել սկսած էր Մարզուանի, Զօրեմի, Եոզղատի, Էնկիլիբի, Սամսոնի, յետոյ Կ. Պոլսոյ և ի վերջոյ Եւրոպայի հրապարակներուն հետ։ Ռուբէն աղա կը սիրէր բարեգործութիւն և կրթական, եկեղեցասիրական կամ աղքատասիրականնպատակներով իրեն դիմողները ձեռնունայն չէր հաներ։ Կեանքին մինչեւ վերջին տարին չէր հիւանդացած, և վերջին անգամ երիկամունքի հիւանդութենէ բռնուելով, հակառակ Անթալիա Գալէֆի բժիշկ Տօքթ. Մարաշլի և ուրիշներու դարմաններուն, իր հոգին աւանդեր է մայիս 10ի հինգշաբթի առաւօտ, 50 տարեկան հասակին մէջ։ Հանգուցեալը իր մահուան անկողնին մէջէն 20 օսմ. ոսկի նուիրեր է տեղւոյն ազգ. վարժարանին։ Ցուզարկաւորութիւնը և թաղումը կատարուեր են հանդիսաւոր կերպով Տ. Սահակ վրդ. Օտապաշեանի նախագահութեամբ։

ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶԻ ՀԱՆԴԻՍ

ԷՆԻՒԻՐԻՆ կը գրեն մեզ.—

Մայիս 13 կիրակի օրը տեղի ունեցաւ Խորէնեան Մանկապարտէզի հանդէսը՝ մասնակցութեամբ համանուն երկաթ վարժարանին բարձրագոյն կարգերուն։ Վարժարանին չէնքը անբաւական ըլլալով, Հոգաբարձութիւնը գովելի մտածումը ունեցած էր սոյն հանդէսը կատարելու տեղւոյն միակ թատրոնի չէնքին մէջ, որուն տէրը Եօրկաքի էֆ. Գոճամանօղլու բարեհաճած էր ձրիաբար յատկացնել զայն յիշեալ կրթական հանդէսին։

Հոգաբարձութեան կանխահոգ ջանքերով, օթեակները օր առաջ ծախուած էին կարողագոյն ընտանիքներու, որոնց մէջ օտարներ ալ կը նշմարուէին։ Սրահին նստարանները նոյնպէս գրաւուած էին խուռն բազմութեան մը կողմէ։ Գիլասոր օթեակին մէջ կը գտնուէր Առաջնորդ Ս. Հայրը երկու քահանայ հայրերով, որոնց քով նստած էին նաեւ կրթական Փոխ-Տնօրէն էֆ.ն և ընկերակիցը՝ բարձրաստիճան պաշտօնեայ մը։

Ժամը 5ին հանդէսը սկսաւ Կայս. Հաշիրիէ քայլերգով, զոր մանկապարտէզի աղջիկները շատ սիրուն կերպով երգեցին և որ յոանկայս ունկնդրուեցաւ։ Ներկաներէն և ծափահարուեցաւ։ Օր. Մաքրուհի Յակոբեան, մանկապարտէզի վարիչը, և օգնական օրիորդը կը հսկէին փոքրիկներուն վրայ որոնք բեմին վրայ շնորհալի կերպով շարուած էին։ Բոլոր երգերը, արտասանութիւնները ու արամախօսութիւնները լարուած հետաքրքրութեամբ մը ունկնդրուեցան ներկաներէն։ Երկար ծափահարութիւններու արժանացան մանաւանդ քառաբիւը, մասնաւորապէս և 4 փոքրիկներու կատարած արամախօսութիւն մը, որոնք կանոնաւորութեան և խնամքի կողմէ հիացում առթեցին ամէնուն։ Զորս արուեստաէր երիտասարդներէ բաղկացած նուագախումբ մը կ'ընկերանար փոքրիկներուն երգերուն։

Հանդէսը 3 դաշար ունենալուն, որու միջոցին նուագը միայն լսելի կ'ըլլար, յարմար ժամանակներ մատնակցեցան նաեւ վերոյիշեալ երկսեռ ուսանողները։ Ի մէջ այլոց, ընդհանուր ծիծաղներու արժանացաւ 3 արարուածով գօմէտի մը, Դիոնվուրեան հեռեւանցիները, զոր մեծ յաջողութեամբ ներկայացուցին Զ. դասարանի աշակերտները։ Ցիշեալ թատերախաղը որ պատրաստուած էր վարժարանին Տնօրէն Միքայէլ էֆ. Սինապեանի կողմէ, շատ գնահատուեցաւ՝ բարոյական դաս մը պարունակելուն համար։ Հանդէսին վերջանալուն մօտ, բեմ ելաւ յիշեալ Տնօրէնը և թուրքերէն գեղեցիկ բանախօսութեամբ մը ի վեր հանեց մանկապարտէզին օգուտները, այս առթիւ յիշելով նաեւ մեր կրթասէր Վենապետին անթիւ չնորհները որոնցմէ կը նպաստաւորուին առանց ցեղի և կրօնքի խտրութեան Օսմանեան Պետութեան բոլոր զաւակները։ Տնօրէնը շնորհակալութիւն յայտնեց նահանգին կրթական Փոխ-Տնօրէն էֆ.ին որ բարեհաճած էր իր ներկայութեամբ պատուել հանդէսը, ինչպէս նաեւ Առաջնորդ Հայր Սուրբին և Հոգաբարձութեան, որոնց անդուլ ջանքերուն շնորհիւ այսքան փայլուն արդիւնք մը կը տեսնուէր։ Մանկապարտէզի սանիկներուն յաջողութեանը համար իրաւամբ շնորհաւորութեան արժանի է Օր. Մաքրուհի Յակոբեան որ կարելին ըրած էր լաւ արդիւնք մը ցոյց տալու և օգտակար ըլլալու համար։ Կը շնորհաւորենք նաեւ համակրելի Տնօրէնը՝ իր աշակերտներուն յաջողութեանը համար։

Ներկաները խիստ գոհ տպաւորութեան մը տակ մեկնեցան։ Հասոյթը 15 ոսկիի չափ եղաւ։

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ ՄԸ

Ե. Տէմիրճիպաշեան էֆէնտիի Հայ-Գաղ. Բառգիրքը որ կը պարունակէ նաեւ յատուկ անունները, սպառած չէ, ուղղին կը ղրկուի հրատարակչին Զ. Թորոսեան էֆէնտիի կողմէ, գրավաճառ Պոլիս Պահճէ Դարբ. Բասիմ փաշա խան. գին քառմոնէ՝ փոստի ծախքով 16.5 ղրուշ։

ԸՆԹԱՑՔ ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԵԱՆ, Դպրոցի Դիրք, պատկերազարդ, կը բաղկանայ 6 մասերէ, միօրինակ ուղղութեան մը վրայ պատրաստուած և չափեկան մը բունկութեամբ, 2 մասը մանկապարտէզի համար։ Ուղղակի ղիմողներուն զեղչագուցիչ գեղչ։

Փափաքողաց ձրի կը ղրկուի գրատան մասնաւոր գրացանկը։

Գրական ամէն յանձնարարութիւն ճշդութիւն կը կատարուի։ 4—4

Վճարումները կանխիկ են։

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ՆՈՐ ԲԱՌԱԳԻՐՔ

ՀԱՅԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

ՍԻՄՈՆ ԴԱՓԱՄԱՃԵԱՆԻ

Հրատարակեց Ռ. ՍԱԳԱՑԵԱՆ

(2 ՀԱՏՈՐ)

Ս. Հատոր հրատարակուած. գին 20 ղրուշ
Բ. » ընդ մամլով

Բաժանորդագրութիւնը կը շարունակուի ցվերջ դեկտեմբերի. 2 հատոր միասին 30 ղրուշ կանխիկ։ Փափագողք պէտք է փութան դիմելու ՍԱԳԱՑԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ, Գալաթիա, Գուրճուլու խան, թիւ 7.

Կը գտնուի նաեւ բոլոր գրավաճառներուն քով։ 10—10

Ք. ՆԱՔԱՄՈՒՐԱ ԵՒ ԸՆԿ.ԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Բերա, Մեծ Փողոց, թիւ 186

Բ. Նաքամուրա և Ընկ.եան վաճառատունը իր բազմաթիւ յանախորդներուն կը ծանուցանէ թէ Ճաքոնէն ստացած է վերջին նորաձեւութեան համաձայն պատրաստուած ապրանքներու ճոխ մթերք մը, ինչպէս մետաքսեղէն, լուացուելու յարմար մետաքս, ու բոնժէ, քրէք տը Շին, սաթէն, ֆուլար, ծաղկենկար քրէք տը Շին, լուացուելու յարմար թափթա, բամպակեայ կերպասեղէններ, արանց չապկիներ, փողկապներ, ճամբորդութեան պայուսակներ, հովանոցներ, փսիաթներ, հովահարներ և այլն։

Ցախճապակիներու և չինական ներկերու մասնաւոր ճիւղ մը հաստատուած է վաճառատան առաջին յարկը։

Մեր ընթերցողներուն ջերմապէս կը յանձնարարենք այցելել Բ. Նաքամուրա և Ընկ.եան վաճառատունը, վստահ ըլլալով որ ճաշակաւոր ու ամրցելի գիներով ապրանքներ պիտի գտնեն հոն։

ԱՇԽԱՐՀԻՆ ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Աւասիկ այս գիշերուան ճեռկայացումները։

ՕՊԷՐԱ ՇԱՆ-ԱՆԳԼԻԱԹԵԱՏՐ. — Այս գիշեր պիտի սկսին ներկայացումները իտալական օպերա քոմիքի, օպերէթի և Ֆէյէռեի նոր խումբին։ Ներկայացուելիք խաղն է Կիլյան, երեք արարուածով անգլիական օպերէթ մը՝ թէյատրոնի մը պատմութիւնը։

ԱՅՍՕՐՎԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՌՈՒԲԷԶ, 4 յունիս.— Ռանթերու և արժեթուղթերու շատին համար բոլորովին դործ չըլլար։ Ցիրանական Ռանթին կանխիկ վաճառումները դանդաղած ըլլալով, հարաւային մնուանիներու գնումները բաւական կ'ըլլան անոր գիները հաստատուն բռնելու։ Միջազգային արժեթուղթերու վրայ դործ չկայ։ Ռիօ Թինթոն մէկ քանի գնումներով բռնուած, 20 ֆր. վրայ դրաւ և 2218 եղաւ։ Լոնտոնի Սակարանէն հաղորդուած գիները նուազ քաշվերիչ էին. այդ հրապարակին վրայ կատարուած բռնազբօսիկ հաշուեյարդարումները այն տեսակ տպաւորութիւն մը առաջ բերին որ դեռ փարատած չէ։ Պըզինձի գինը ինկաւ 94.10 անգլիական ոսկիի։ Ամերիկեան արժեթուղթերու գիները հանդարտ են, Նիւ-Եորքի հրապարակէն առնուած լաւագոյն լուրերու հետեւանք։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ռէօթէր հեռագիր մը կը հրատարակէ Ամոյէն (Զին)՝ ծանուցանող թէ Ամոյի հարաւային կողմը ապստամբներուն թիւը քառասուն հազար է։ Զինու կառավարութիւնը տասը հազար զինուոր ղրկած է, որոնք մէկ քանի օրէն հոն կը հասնին։

ՊԵՐԼԻՆ.— Լրագիր մը կը ծանուցանէ թէ յառաջիկայ գարնան Վիլհէլմ կայսրը, Միշերկականի մէջ ուղեւորութիւն մը կատարելու պատրաստ, Մոնաքոյի առջեւ ֆրանսական նաւաբաժնի մը պիտի հանդիպի և թէ տեսակցութիւն մը պիտի ունենայ Ցրանսայի նախագահին հետ «Վնֆորմասիոն» գործակալութիւնը կ'ըսէ թէ այս զրոյցները պէտք է վերապահութեամբ ընդունիլ։

ՀՈՌՈՄ.— Իտալիոյ բանակին յանձնմոզողը, որ պաշտօն ունի քննել սպառազինութեանց համար ուղղուած նոր վարկերը, միայն 60 միլիոն ֆր.ի պիտի հաւանի՝ մասամբ աւելցնելու դաշտային թնդանօթները և աւելցածը յատկացնելու ամրութեանց։

ՌՈՒԲԷԶ.— Հայաստանի երկաթուղիներուն ֆրանսական Ընկերութիւնը, հարիւրին երեք տոկոսաւոր պարտաթուղթերու կարօններուն վճարման համար անկարելութեան մէջ գտնուելով, այսօր, իր հաւաքեկիրը ներկայացուց։

ՎԻԵՆՆԱ.— Այսօր կատարուեցաւ հանդիսական բացումը՝ Էլիզապէթ կայսրուհիին համար կառուցուած յիշատակարանին։ Ցիրանց Եռպէի կայսրը, արքայազուները, Աւստրոյ ու Հունգարիոյ նախարարները, քաղաքապետութեան Խորհուրդին անդամները, բանակին և վարժարաններուն պատուիրակները ներկայ գտնուեցան այդ արարողութեան, որ խիստ փառայեղ եղաւ։ Ներկայ էին նաեւ կայսերական ու արքայական գերդաստանին բոլոր աղգականները՝ Պավիէրայի և Վիւրթէնպէրգի ընտանիքներէն և Էլիզապէթ կայսրուհիին քոյրը՝ Նաթալիի նախկին թագուհին՝ Մառիա Իշխանուհին։ Անհամար ծաղկեփունջեր դրուեցան յիշատակարանին վրայ։ Փոքրիկ աղջիկներ, հելլենական հին տարազով, վարդեր կը սփռէին յիշատակարանին պատուանդանին տակ։

ՊԵՐԼԻՆԻՆ.— Կը ծանուցուի թէ ընդդիմադիրները առաջադրած են հրատարակել նախարարապետ Պ. Բասիլի վերաբերեալ կարգ մը դրութիւններ, որոնք դգայացուցեր հանդամանք մը պիտի ունենան։

ՌՈՒԲԷԶ.— Կ'ըսուի թէ Ցրանսայի երեսփ. Ժողովին մէջ մօտերս հարցապնդումներ պիտի ըլլան գերման սահմանագլուխին ամրութեանց համար, որոնք պաշտպանողական մեծ արժէք մը չունին, թէեւ անոնց չինութեանը համար 800 միլիոն ֆր. ծախսուած է։

ՊԵՐԼԻՆ.—Շարլոթէնպուրկի բազմարուեստեան վարժարանին ուսուցիչ բրոնֆէսէօր Միէթէ միջոց մը գտաւ սովորական մեծութեամբ ադամանդներ չինելու համար։

ԼՈՆՏՈՆ.— Սըր Հէնրի Բէմբպէլ Պէնրմէն, որուն համար կ'ըսուէր թէ Լորտերու Ժողովին բարենորոգման վերաբերեալ խնդրոյն կարգադրութիւնը կը յապաղեցնէ, յայտարարեց Երեսփ. Ժողովին մէջ թէ անօգուտ պիտի ըլլայ այդ մասին խմանալու ընտրողներու տրամադրութիւնները։

ՊԵՐԼԻՆ.— Դերմանիոյ ազատական կուսակցութեանց միացմանը համար գումարուած ժողովը չյաջողեցաւ։ Խնդրոյն նախնական պատրաստութեանը համար կազմուած յանձնաժողովը ընտրական բարենորոգում մը կը պահանջէ։

ՎԻԵՆՆԱ.— Աւստրիոյ նախարարապետ Պարոն ֆոն Պէք կանխակալ կարծիքներ չունի ընկերվարական կուսակցութեան դէմ։ Անոնց պահանջումին վրայ պիտի հաւանի որ զինուորական ծառայութիւնը երկու տարուան ըլլայ Աւստրիոյ մէջ։

ՌՈՒԲԷԶ.— Լոնտոնէն հետեւեալը կը հեռագրեն Հավասի.— Բոլորովին անհիմն է լրագրի մը այն լուրը թէ Անգլիոյ ու Ցրանսայի միջեւ բանակցութիւններ կը կատարուին՝ Նոր Հէպրիտեանները և Սիէրրա Լէոնան փոխանակելու համար։

—Նախարարապետ Պ. Բլէմանսօ, երեսփ. Ժողովին մէջ գտնուած միջոցին յանկարծական տկարութիւն մը զգալով, հարկադրուեցաւ մեկնիլ։

ՊԵՐԼԻՆ.— Գերմանիոյ կայսրը ու կայսրուհին յուլիս 5ին Բոքէնհակ երթալով երեք օր պիտի մնան։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

ՑՈՐԵՆ		Փարա
Առաջին ճերմակ օխան		42½-43
Երկրորդ »	»	41 -42
Խառն »	»	39 -40
Զավտարլը »	»	37 -38
Կարծր առաջին »	»	44 -44½
» միջին »	»	41 -43
ԱԼԻՒՐ		Դրշ.
Տեղական գերմա Ա. Պարկ		90 -
» » Բ. »		88 -

Այսօր 21 վարօն Անատոլիի ցորեն ժամանեց.

ԹԵՓ

Օխան 20 փարա

ԳԱՐԻ

Քէչօսթէնճէ	քիլէն 15	-15½
Բումէլի և Մէրսին	15	-15¼

ՑՈՐԵՆԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿ

33 Մայիս

Նիւ-Եորք	պատրաստ	83.3.4
»	մարտի համար	.
» 1907	մայիսի »	85.1.4
»	հոկտ.ի »	79.8.8
»	դեկտ.ի »	81.1.2
Լիվրբուլ	պատրաստ	7.
»	յուլիսի »	.
»	դեկտ.ի »	6.4.1.2
»	մայիսի »	6.5.
Զիգակօ	պատրաստ	.
»	հոկտ.ի »	71.1.
»	դեկտ.ի »	73.7.
Մարսիլիա	պատրաստ	18.

"ՕԹԷԼ ՍԱՎՈՒԱ„

Ի ԲՐԻՆՔԻԲՈ

Այս հանրածանօթ պանդոկը, որ Մեծ Կղզիի բարձունքին վրայ իր գեղատեսիլ դիրքովը կը հրաւիրէ բոլոր այցելուները, և ամէն ամառ գոհ կը թողու իր բազմաթիւ յաճախորդները, գարնան մօտաւորութեան առթիւ վերաբացուած է արդէն։ Թէ՛ իր սպասարկութեան կանոնաւորութեամբ, թէ՛ իր ճաշակաւոր ուտեստները կանաւորումով, և թէ՛ մանաւանդ իր ճաշերուն պէսպիսութեամբ ու ընտիր հանգամանքովը՝ ՕԹԷԼ ՍԱՎՈՒԱՆ առաջին տեղը կը գրաւէ Բրինքիբոյի օթէլներու շարքին մէջ։

Այս պանդոկին Տնօրէնը, Վարդան էֆ. Վարդանեան, ինք անձամբ կը հսկէ իր յաճախորդներուն հանգստաւէտութեանը, կենցաղագիտական փափկութեամբ, և երկու սեռի բոլոր այցելուները մնծապէս գոհ կը թողու։ Այն ընտանիքները որոնք կը փափաքին դարման ու ամրան եղանակը Մեծ-Կղզիի լաւագոյն օթէլներէն մէկուն մէջ անցունել, կամ առժամապէս բնակիլ հոն, պիտի գտնեն՝ ամէն գոհացուցիչ պայմաններու հետ նաեւ գիներու չափաւորութիւն։ 10—6

ՏՕՔԹ. Խ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Մ.Ա.Ս.Ն.Ա.Դ.Ի.Տ

ԴԱՂԴԻՄԱԿԱՆ ԱԽՏԻ ԵՒ ԾՆՆԴԱՄԻԶԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Վերջին կատարելութիւններով օժտուած մեր դարմանատան մէջ, միայն սեռական հիւանդութիւններ ունեցող հիւանդները, գիտութեան ամէնէն նոր մեթոտներու կիրառումով կը դարմանենք։

Հացէ.— Պաղչէ-Դարու, շաքարաֆաառ Հաճի Պէքիր էֆէնտիի դիմացը, սեղանաւորին վերնայարկը, թիւ 19։

ԱՌԱՋԻՆ ԱՑՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ՁՐԻ Է

15—15

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Ա. ՇԹԱՅՆ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

Հաճուրթենեն կը խնդրուի այցելել Շթայնի մեծ վաճառատունը, տեսնելու համար նոր հասած նորաձեւ ապրանքներ։

Ա. ՊՐԱՆԴԱՆԵՐ

Արանց, կանանց և տղոց զգեստներ, պոնէթքրիի վաճառքներ՝ ֆրանսական ու անգլիական, չապկիներէն, գլխարկ, մարտքէնիկ առարկաներ, ճերմակեղէն, «Կիւեռ»յի ձգափոկեր, տոկուն կօշիկներ՝ Ռալքօվրը և Սթօն Շու գործարանին, անուշահոտութիւն, ձեռնոց և ճամբորդութեան առարկաներ։ 50—9

Ց. Գ.— Շթայն վաճառատունը միշտ ամենամեծ առաւելութիւններ կ'ընծայէ իր բազմաթիւ յաճախորդներուն։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱՌԻՍ Մայիս 22/4 Յունիս

Օսմ. Քոնս. Միացեալ 4 %		Ս. Ռ. 102 02
Ամէնէն բարձր գին		» 102 04
Ամէնէն վար գին		» 102 01
Բումէլի Երկաթուղի գոց		Ֆր. 152 7/8
Ամէնէն բարձր գին		» 153 1/4
Ամէնէն վար գին		» 152 3/4
Թրանսվալ		» 51 3/4

ՌՈՒՍՔԻՄ Մայիս 23]5 Յունիս

Օսմ. Քոնս. Միացեալ 4 %		Ս. Ռ. 102 03
» » » ժամ 4ին		» 102 03
Բումէլի Երկաթուղի		Ֆր. 153 —
» » » ժամ 4ին		» 153 1/4
Գարաֆ Կ. Պոլսոյ	Ֆ. Կ.	» 440 —
Անատ. Երկաթ. Պարտթ. Ա.տերի		» 515 —
» » » Բ.տերի		» 513 —
» » բաժնեթուղթ		Ա. Ռ. 18 25
Շերքէթիի Խպրիկ		» 42 50
Շերքէթիի Խպրիկի Համիտիկ		» 5 50
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		» 4 45
Օսմ. ծխախոտ		— —
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		Գ. Կ. 9 90
» ժուխանա		Գ. Կ. 4 90
» պարտթուղթ		480 —
Թրանսվալ		Ֆր. 52 —
Տէյբսի Ջուրի ընկ.		331 —
Պոլիս Քարա Այլաշ		670 —
Մէտիլլի պանքա		Ս. Ռ. 5 50
Սալոնիքի պանքա		— —
Մերսին Ատանա պրաղթ.		Ա. Ռ. 16 45
Քարասու առանձնաշնորհեալ		70 1/2
» սովորական		71 1/2
» 5 պարտթուղթ		80 —
Քարափ Իզմիրի		586 —
Փոխառ. Հելլենական 5 %		260 —

ՏԻՒԶԱՌԻ ԳԻՆԻՆ ՈՒ ՕՃԱՐԱԿԸ

ԼԱՖԹՕ-ՖՈՍՖԱՏ ՏԸ ՇՕՅՈՎ

VIN et SIROP de DUSART

Տիւզառի գինին ու օճարակին մէջ գտնուած լայթօ-ֆոսֆատ տը շօյն ամենէն ազդեցիկ վիթանորոգիչն է։

Ոկրաթէք տղոց ոսկրները կը չիրկէ ու կը զօրացնէ. ուժ կուտայ թոյլ և ուշացեալ տղոց։

Եղի կենները այս գինին ու օճարակը խմելով չեն յոգներ ու չեն փսխեր և աւելի կորովի տղաք կը դնեն։

Լաֆթօ-ֆոսֆատը սնունուներուն կաթը կը շատցունէ և տղաքը կը պաշտպանէ ընդդէմ ածման հիւանդութեանց։ Իր ազդեցութեամբ, ալբառները շուտ կը բաւականին։ Բարիզ, Վիվիէն փողոց։ • A.

Գործակատար՝ Ժ. Պ. Տալէֆօ, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

Ա.ԶԳ.—1881 դեկտ. 8/20 կայս. հրամանագրի Ե. և Է. յօդուածներու և 1903 1/14 թուականի յարակից հրամանագրի Է. յօդուածին արամադրութեանց համաձայն, Բումէլի Երկաթուղիի սա թիւերը.

68,382	1,360,501
135,611	1,360,502
143,861	1,360,503
143,862	1,360,504
148,906	1,360,505
209,996	1,745,509
409,407	1,747,546
610,289	1,808,801
615,087	———

որոնք 1877 օգոստոս 1ի վիճակահանութեան մէջ պարգեւ չահած են, և ցարդ չեն ներկայացուած՝ գանձուելու համար՝ 1907 օգոստոս 1ին ջնջուած պիտի համարուին, եթէ մինչեւ այն ատեն չներկայացուին։ 9—1

Կ. Պոլիս, 1 յունիս 1907

* * *

Ա.ԶԳ.— Հանր. Պարտքի Վարչութիւնը կը ծանուցանէ այգեմշակներու թէ որթատունկերու վրայ կապոյտ արջասպ սրսկելու չջնջած մօտեցած ըլլալով, ստիպողական է որ այգեստէրերը արջասպի ենթարկեն իրենց այգիները, միւիտիւի աւերներուն առաջքն առնելու համար։

Ընդհ. Տնօրէնութիւնը այս առթիւ կը յիշեցնէ թէ կանաչ արջասպ գործածութիւնը կանխարգել միջոց մըն է և ոչ բուժիչ դարման մը։ Հետեւաբար իր ազդեցութիւնն առաջ բերելու համար՝ այդ գործողութիւնը պէտք է կատարուի հիւանդութիւնը տունկին վրայ երեւան գալէն առաջ։ Գործողութիւնը սապէս պէտք է ընել.—

Առաջին անգամ երբ որթատունկին մատաղ ճիւղերը 6-8 տերեւ ունենան, երկրորդ անգամ՝ 20-25 օր յետոյ, երրորդ անգամ առաջին արջասպումէն 20-25 օր ետքը՝ երբ օդը խոնաւ է։ Սակայն այդ գործողութիւնը բոլորովին դադրեցնելու է յուլիսին, ուր խաղողները հասունալու վիճակին կը հասնին։

Ընդհ. Տնօրէնութիւնը կը յիշեցնէ նաեւ թէ արջասպի լուծոյթը սապէս պէտք է պատրաստուի. 2 քիլօ սիւլֆատ տը ֆիւիր (կանաչ արջասպ) և նոյնքան կիր՝ 100 քիլօ ջուրի համար։

Ընդհ. Տնօրէնութիւն

8/21 մայիս 1907 (1323) 10—5

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՕՆԻՔ

BANQUE DE SALONIQUE

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 10,000,000 Ֆր.

ՎՃԱՐ. ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարս 1906ին 8,000,000 Ֆր.

ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարս 1906ին 3,700,000 Ֆր.

ԿԵՆԴՐՈՆՆ Է ՍԵԼԱՆԻԿ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ՝ Ադրիանոպիս, Դամիրէ, Դավալա, Կ. Պոլիս (Ղալաթիա և Պոլս), Մանասիր եւ Բրսա։

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՕՆԻՔ լսնամով կը կատարէ Կ. Պոլսոյ, Եւրոպական Թուրքիոյ ու Ասիոյ և Եգիպտոսի հրապարակներուն, ինչպէս նաև միւս օտար քաղաքներուն վրայ քաշուած փոխանակագիրներ։ Զէքերու հաշիւներ կը բանայ։ Արժեթուղթերու վրայ փոխառութիւններ կ'ընէ։ Սակարանական հրամաններ կը կատարէ եւրոպական բոլոր հրապարակներուն վրայ։ Զէքեր ու վարկագիրներ կը հանէ Թուրքիոյ և արտասահմանի բոլոր քաղաքներուն վրայ։ Աւանդներ կ'ընդունի ի տես իմաստի և 3, 6, 9, 12 ամսուն որոշ պայմանաժամերով։ Վերջապէս սեղանաւորական ամէն գործառնութիւններ կը կատարէ լաւագոյն պայմաններով։ Պանք ը Սալօնիք փոքր վճարումներու համար ալ ինայողական մնուտուկ մը, շատ նպաստաւոր պայմաններով։ 50—37

ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔ

1881 Դեկտեմբեր 8/20ի Կայս. Իրատէով Թողեալ Հասոյթք

ԻԵ. ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ — Յունուար 1907

ՏՈՒՐՔԵՐ	Խառն հասոյթները 0. Ո.	Տարեշրջանի նախորդ ամիս երու. խառն հասոյթները 0. Ո.	Գումար 19 7 յուն. 31 փետր.13 0. Ո.	Գումար 1906 յուն. 31 փետր.13 0. Ո.	Տարբերութիւն 1906ի հետ բարձրացում 0. Ո.
Վեց Տուրեր					
Դեպոստ (յետամնացողներէ գանձում՝)	— —	— —	— —	— —	— —
Աղ	46912 59	963383 97	1010296 56	978282 63	+ 32013 91
Դրոշմանիշեր	25965 46	299172 56	325133 02	407254 21	— 82116 19
Ոգելից ըմպելիք	26811 11	203804 11	230615 22	220401 66	+ 10210 56
Զկնարան	5066 19	43380 81	48447 —	58923 13	— 10476 13
Մետաքս	691 63	108614 10	109306 18	114530 35	— 5224 17
Հասոյթք Բէյթիէն	— —	750000 —	750000 —	750 00	— —
Միախոս Դեպոստ (մենաշնորհ) Բէյթիի շահուց մասնակցութիւն.	— —	2108 95	2108 95	— —	+ 2108 95
Հակ Պուլկարիոյ փոխանակեալ ծխախոտի տասանորդէն մինչեւ 100,000 ոսկի	9037 49	157245 10	166282 59	111131 59	+ 55151 —
Զանազան հասոյթներ Ցաւեցուած նիպրոսի հասոյթից փոխանակեալ ծխախոտի տասանորդին յաւելուածով, կամ Մաքսատան վրայ փոխանակագրէ զոյանալիք 130,000 Օսմ. լիրայով	— —	51298 —	51298 —	51298 —	— —
Արեւ.Բումէլիի տրկն.հարկէն Թէսպէքիի տուրք. Մաքսատունէն փինկզը. վճրլի.	— —	114019 74	114019 74	114019 74	— —
Սերպիոյ.Գաբատաղիի.Պուլկարիոյ եւ Յունաստանի բաժին իսկած պարտք	— —	25000 —	25000 —	25000 —	— —
Զանազան հասոյթներ	— —	— —	— —	— —	— —
Գանձուն հետ եղած հաշիւ	3741 —	18457 41	22198 41	20707 51	— 1490 90
Համագումար	3132 39	16400 98	19533 37	11089 07	+ 8444 30
	121357 91	2752836 13	2874244 04	2362640 91	+ 116603 13

Կեղծ. Վարչութեան ծախքեր	740111 51	763665 75
Գաւառ. Վարչութեան ծախքերը	400784 31	391456 16
Ռէյժիի ծխախոտին մասնակցութեան բաժինը	50000 —	50000 —
Գանձուն հետ եղած հաշուէն մնացորդ	860 69	1293 71
Գումար	525686 51	519355 62
4 % Բրիորիթէ փոխառութեան պարտաթուղթերուն վրայ վճարուած գումարներ	215250 —	215250 —
Փոփոխեալ պարտքի տոկոսներ վճարելու յատկացուած գումար Եւրոպայի ու Կ. Պոլսոյ մէջ	*) 640963 84	614775 44
Փոփոխեալ պարտքի փոխառութեան եւ Բումէլիի Երկաթուղիի պարտաթուղթերուն ամրթիսքսմանի համար վճարուած գումարները	489500 97	429497 78
Մնացուկ	1002842 79	1043762 82
Գումար	2874244 04	2862640 91

Ի Դիմաց Վարչական խորհուրդին

Նախագահ Ա. ՊԼՕՌ — Վարչական Խորհրդոյ անդամ ՏԸ ԵԱՆՌՕ

Կ. Պոլիս, 3/16 Մայիս 1907,

(*) Վերջամնեայ հասոյթներու գումար Օսմ. Ոսկի 654,775,44
Ամրթիսքսմանի դլխուն մէջ գտնուող արժեթուղթերուն տոկոսը բարձրացած 13,811,60

Համագումար 640,963,84

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՑՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՑԹԱՑԹԻՉ

THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ չինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ այնքարիս ամէն կողմը տարածուած են և բոլոր ընտանիքները, դերձակները ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ ոկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 490է աւելի պատուոյ վկայական և շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուներուն մէջ։

Բէրա) 1. Մեծ փողոց, Պօլ Մարչէի դիմաց թիւ. 343 և 343 կրկին։
) 2. » » Կալաթա Սէբալի դիմաց։
Կալաթա) 1. Սինկէր խան Թիւնէլի եռեւ։
) 2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս) 1. Սուլթան Համամ թիւ. 2։
) 2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13։
Սկիւտար) Զարբը Պոյը, թիւ. 120։

Դասերը և նոքօգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բէրա, Մեծ փողոց, թիւ 343 և 343 կրկին, Սարգիս պէյ Ծիւղ Դլուի տունը։ 16 50—42

ՕՍՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

11,000,000 օսմ. ոսկի կամ 250,000,000 ֆրանկ դրամագլուխով

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ Ղալաթիա
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ՝ Պոլիս, Եէնի ճամի
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ՝ Բէրա, Շիտակ ճամբուն թ. 347

ԳԼԽԱՒՈՐ ԴՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԼՈՆՏՈՆԻ ԵՒ ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

Ադանա, Ամասիա, Այնթաբ, Ադիօն-Գարահիսար, Հալէպ, Աղէքսանդրիա, Էսքիշեհիր, Էնկիւրի, Աղտամար, Պալաբ, Պէյրութ, Պրուսա, Գասթէմունի, Դավալա, Տէպէ Աղաճ, Էսկիշէհիր, Երուսաղէմ, Գամասկոս, Դոնիա, Լառնակա, Լիմասոլ, Դարէրէ, Մէրզիֆոն, Միտիլլի, Մանասթիր, Նիքոսիա, Ուշակ, Բուրսա, Սելանիկ, Սամսուն, Սըվազ, Իզմիր, Տրապիզոն, Սուրիական Տրիպոլիս եւ Սկիւտարի։

Որոշուած պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշիւով (գանձ-գուրսա) փոխառութիւն կ'ընէ, արժեթուղթեր կամ փոխանակագիրներ (բոլիցա) պահեստ առնելով։

Փոխանակագիրներէ կը գեղչէ Թուրքիոյ և օտար երկիրներու գլխաւոր քաղաքներուն վրայ փոխանակագիրներ, չէքեր, վարկագիրներ ու հեռագրական օրդիներ կուտայ։

Ընթացիկ հաշիւներ կը բանայ, արժեթուղթեր եւ արժէքաւոր առարկաներ կ'ընդունի ու կը պահէ։

Թուրքիոյ եւ արտասահմանի մէջ կրտրոններ եւ փոխանակագիրներ կը գանձէ, սակարանական հրամաններ կը գործադրէ, զանազան տեսակ դրամներ կը փոխէ, կ'առնէ ու կը ծախէ։

Օսմ. Կայս. Պանքան իբր աւանդ կ'ընդունի, պահպանման փոքր վարձքի մը փոխարէն, ամէն տեսակ արժեթուղթեր, օսմանեան կամ օտար, անուանական կամ կրողին։ Արժեթուղթերը կը պահուին Զէյթուն արկղամուրներու մէջ հատատուած մանաւորապէս չինուած նկուղներու մէջ (պետոնով եւ մեքենական ամրացումով), որոնք կատարեալ ապահովութիւն կ'ընծայեն։ Ընդունագիր մը կը յանձնէ, որուն մէջ նշանակուած են վիճակահանութեանց մէջ ելած թիւերը։

Օսմ. Կայս. Պանքան պաշտօնապէս կը գանձէ, առանց միջնորդէքի, աւանդ տրուած արժեթուղթերուն կարօնները, Կ. Պոլսոյ մէջ վճարելի։ Արտասահմանի մէջ գանձելի կարօններուն համար չափաւոր միջնորդէք մը կ'առնուի եւ օրուան փոխանակագնին համաձայն։ Անոր տիրող հաշուոյն կ'անցուի պայմանաժամի կամ գանձումի օրուան փոխանակագիրով։

Ժամանակին գանձուելու համար՝ աւանդ դրուած արժեթուղթերուն կարօնները պայմանաժամէն 20 օր առաջ կը կտրուին։

Օսմ. Կայս. Պանքան իբր աւանդ արժեթուղթեր կ'ընդունի նաեւ իր արտասահմանի գործակալութեանց մէջ՝ Լոնտոն ու Բարիզ, իր գլխաւոր մասնաճիւղերուն մէջ՝ Ադէքսանդրիա, Գահիրէ, Իզմիր, Պէյրութ, եւայլն, ինչպէս նաեւ իր գլխաւոր թղթակիցներուն մօտ՝ Աթէնք, Պէրլին, Պրիւսէլ, Հռոմ, Վիէննա, եւայլն։ Տոկոսներու արդիւնքը աւանդատուին արամադրութեան տակ դրուած է. կամ իր հաշուոյն անցուած, Կ. Պոլսոյ մէջ։ Այն յանձնորդները, որոնց արժեթուղթերը ի պահ դրուած են, կրնան իրենց խնդրագիրը վրայ, գան եւ ած տեղերէն առնել կամ իրենց հաշէին զրկել տալ։

Օսմ. Կայս. Պանքան կը կատարէ սակարանական հրամաններ մեր եւ օտար հրապարակներու վրայ. գնում եւ վաճառում կը կատարէ կանխիկ կամ պայմանաժամով։ Հանրութեան տրամադրութեան տակ կը դնէ, օրուան գնով, կարգ մը արժեթուղթեր, ինչպէս Բումէլիի երկաթուղիի, Եգիպտական Բրէտի Ցօնսիէի Յունաստանի ազգ. Պանքային պարտքերը, Օսմ. Ապահովագրական Ընկերութեան, եւայլի բաժնեթուղթերը։ Անմիջական կերպով յանձնելի են այս արժեթուղթերը։

Օսմ. Կայս. Պանքան կը ստանձնէ արժեթուղթերու վրայ ամէն գործառնութիւններ. փոխանցում, կարօններու նորոգում, եւն., մասնաւոր սակագնի մը համաձայն։ Օսմանեան եւ օտար արժեթուղթերու վրայ փոխառութիւն կ'ընէ հաշուընթացով և շատ չ'փաւոր պայմաններով։ Իրենց պայմանաժամէն առաջ կը գեղչէ կարդ մը օսմանեան եւ օտար արժեթուղթերու կարօններ։ Իր մնուցկներուն մէջ գտնուած արժեթուղթերուն կարօնները կը վճարէ, առանց միջնորդէքի, ինչպէս 4% Օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերու, 1901-1905թ. 4% Օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերուն եւ Ֆրիսի նաւահանգստին 6% փոխառութեան պարտաթուղթերուն կրտրոնները։

Օսմ. Կայս. Պանքան բաժին մը հատատած է՝ Սակարանի արժեթուղթերուն վրայ տեղեկութիւններ տալու, անոնք Սակարանիմէջ ընդունուած ըլլան կամ ոչ։ Այս տեղեկութիւնները ձրի կը տրուին։

Օսմ. Կայս. Պանքան կ'երաշխաւորէ ընդդէմ հարիւրին հարիւր վճարելէ առաջ եկած կորուստը։ վիճակահանութեան մէջ ոչցաւ, այսինքն վճարման գինով։ Ապահովութեան սակը, որ փոփոխական է, կը հսկղրդուի ուղղին։ 50—21

ՕՍՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆՔԱ.

Ազգ.—Բամնեաէրերուն կը ծանուցուի թէ, կանոնագրի 29րդ յօդուածին համաձայն, բամնեաէրերու Ընդհ. Ժողովը տեղի պիտի ունենայ 1907 յունիս 26, չորեքշաբթի օրը, Լոնտոնի մէջ, Ուինչըսթրը Հաուզ, Օլտ Պրոտ Սթրիթ, միջօրէէն մէկ ժամ յետոյ։ Ժողովին մէջ պիտի կարդացուի Վարչական Խորհուրդի տեղեկագիրը, 1906 դեկտ. 31ին աւարտող տարեշրջանին հաշիւները պիտի զեկուցուին, չանաբաժինը պիտի որոշուի և նոր անդամներ պիտի կարդուին։ Կանոնագրին 22րդ յօդուածին համաձայն, բամնեաէրերու Ընդհ. Ժողովին ներկայ գտնուելու իրաւունք ունին անոնք որ առնուազն 30 բամնեթուղթ ունին և գանոնք աւանդ ձգած են Օսմ. Պանքային կեդրոնատեղին, Կ. Պոլիս, կամ իր գործակալութեանց կամ մասնաճիւղերուն մօտ արտասահմանի մէջ (Լոնտոն, 26, Թրոմմորթըն Սթրիթ), (Բարիզ, Մէյերպէր փողոց, 7) Ժողովին գումարումէն տասը օր առաջ։

Կ. Պոլիս, 1 յունիս 1907 10—3

PHOENIX ASSURANCE Ld. Co.

"ՖԻՆԻՔՍ,,

ESTABLISHED 1782

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի ԼՈՆԴՈՆ 1782ԻՆ ԿԸ ԳՈՐԾԷ Ի ՊՈԼԻՍ 1869ԷՆ Ի ՎԵՐ

ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

Դրամագլուխ եւ պահեստի դրամ ՍԹգլ. ոսկի 4,218,000

ՖԻՆԻՔՍ սոսկ հրդեհի դէմ Ապահովագրական Ընկերութիւն մը է, ծանօթ իր պատուաւորութեամբ եւ վճարուց մէջ իր անմիջական վճարումներով։

ՖԻՆԻՔՍ կ'ապահովագրէ հրդեհի եւ կայծակի դէմ ամէն տեսակ անշարժ և շարժուն ստացուածք, յոյժ նպաստաւոր պայմաններով։

Ընկերութեան նշանաբանն եղած է. ՈՒՂՂԱՄՏՈՒԹԻՒՆ եւ ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄՆ ՎՆԱՍՈՒՏ։ Ցարդ վճարած է առաւել քան 27,000,000 անգլ. ոսկի։

Ընդհ. գործակալ եւ Պոլսոյ եւ գաւառաց՝ Գ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

Վիքալիս խան, Պանք Օթօմանի մօտ, Ղալաթիա։

Փոխ գործակալ ի Պոլիս ՀՐԱՆՏ ԹԷՐԷԼԵԱՆ

50—29 Ֆնսգլեան խան

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՕՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հալի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտէսայի

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ալպանս	1069	Տիաս	4311	Հիտալկա	1531	Մարսէլլ	3709	Սարֆա	1119
Ալէքթ	3607	Տամինս	938	Հինաու	3720	Միքասս	3557	Տիբրա	1735
Անտէլլ	1541	Տուրս	2383	Հորաթիս	1600	Միլ	1057	Սիլվիա	119
Սթիտրզ	2277	Տրաքս	1713	Հուսպէզ	595	Մոնդէպելլ		Սպէրս	1203
Պասանս	1822	Տինամս	504	Իակս	2354	Մուսիլլ	3419	Թասոս	1323
Պորտիս	1264	Լպզս	3464	Իտանս	5540	Նէքտ	1933	Թ. Ուիլիամ	1546
Պրգիթալ	4481	Էլատքասս	1520	Ճիւնս	1080	Օտիս	4100	Քոքիս	3337
Գէյլրս	1371	Էրսքս	1841	Ռէյնս	1053	Ինթրեպիտ	4036	Թալէս	1470
Գոլիբասս	1837	Ֆիտս	954	Ռալբինս	2307	Օրլանս	1535	Օլրպիս	242
Գաբէս	1244	Ֆինլանտ	1828	Ռոմիլա	1700	Ռալէրմս	1637	Վասքս	1914
Գոզզ	1094	Ֆլամինկս	349	Լէս	1053	Ռոլս	510	Վալս	1289
Զիքակս	2729	Ֆրանչիսքան	1582	Լէքանթս	2272	Ռիալտս	3329	Վքլիթուրն	2391
Սօսէթս	1831	Կալիէս	3060	Լիվորնս	1643	Ռինալտս	1553	Եէտս	1350
Գոլորտաս	4235	Կիկանս	1143	Լորէնցս	3191	Ռալլս	1613	Զէցս	1200
Գոնկս	2905	Կոզս	1011	Մալմս	724	Ռօնէս	1789	Թորս	
Գորոս	895	Կրանս	1695	Մարէնկս	1273	Ռոդաքիս	136	Մայոն	

Ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս հասած են.

Սիսէռս չոգենաւը, Նաւապետ Ռէյնը։

Թալզօ չոգենաւը, Նաւապետ Մաքլէրին։

Ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս կը սպասուին.

Ալեքթօ չոգենաւը, Նաւապետ Հիլ, մայիս 15ին։

Մարիլլօ չոգենաւը, Նաւապետ Տօպրն, մայիս 22ին։

Դիմել Գործակալներուն՝ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆԻԶՕՏ
Թիւ 22 24, Ֆիւշիւք Միւլէթ խան, Ղալաթիա 10 50—26

ՇՈԳԵՆԱՒԱՏՑԻՆ ԸՆԵՐՈՒԹԻՒՆ ՍԱՐՈՒԵԱՆ ԵՒ ՀԱՑ.

Ն. ԲԱՖԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍՊԱՍՈՒՄՍ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Յունիս 11ին, Ֆրիմի, Մարսիլիայէն
Յունիս 17ին, Սիրիասի, Սեւ Ծովէն
Յունիս 25ին, Իմիրդի, Մարսիլիայէն
Յուլիս 1ին, Ֆրիմի, Անտա. Եգիպտէն

ՄԵԿՆՈՒՄՈՒՆԵՐ

Յունիս 12ին, Ֆրիմի, Զմիւռնիա, Սամսուն, Տրապիզոն, Պաթում, Նովորոսիսք
Յունիս 18ին, Սիրիասի, Մարսիլիա
Յունիս 26ին, Իմիրդի, Սեւ Ծով։
Յուլիս 2ին, Ֆրիմի, Մարսիլիա

Ա.	կարգ Բարիզի համար	200	Ֆր.
»	» Մարսիլիոյ »	160	»
Բ	» Բարիզի »	150	»
»	» Մարսիլիոյ »	120	»

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թօփխանէ քարափին վրայ։

15 50—6 Թ. ՌԼԳՈՒԼ

ԹՈՒՐՔԱԿԱՆ ՍՆՏՈՒԿ

ՎԻՆՐ ՊԱՆՔ-ՖԷՐԱՅՆ

Կ. ՊՈԼՍՈՑ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

Դրամագլուխ 130 միլիոն ֆուրոն, ամբողջովին վճարուած

Պահեստի գումար 37,300,000 ֆուրոնի չափ։

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳԱՅՍԱՆՆԵՐԸ

Վճարումները սակեդրամ ըլլալու են։ Թիւրն դրուելն վար վճարում չընդունուիր։

Վիճեր Պանք-Ֆերայն տարի հարիւրին 3 1/2 տոկոս կը վճարէ 1000 ոսկիէն վար գումարներու համար, իսկ անկէ աւելի գումարներու համար՝ հարիւրին 3։ Սակայն կրնայ տոկոսին սակը իջեցնել կամ աւելցնել տեղական լրագիրներու միջոցաւ 15 օր առաջ իմաց տալէ յետոյ։

100 ոսկիէն վար գումարները կրնան եւ առնուիլ ամէն տարի։

100 ոսկիէն վար գումարները կրնան եւ առնուիլ դիւրաբար ու կանխաւ ըլլալիք ազդարարութենէ մը յետոյ, հետեւեալ կերպով.

3	օր	100- 150	ոսկի	գումարի համար
6	»	151- 200	»	»
10	»	201- 500	»	»
15	»	501-1000	»	»
30	»	1001 և անկէ վեր	»	»

Վիճեր Պանք-Ֆերայն իրեն կը վերապահէ պանքան դրամ ունեցողներուն հաշիւը կարգադրել, ուզուած տարին վճարելով տեարակին պարունակած գումարը։

Վիճեր Պանք-Ֆերայն խնայողական գումարը պարունակող տարակ ալ կը յանձնէ անչափաւոր տարբով, բայց այդ պարագային նշանակուած խնայակալը (վէնի կամ վասթ) միայն իրաւունք ունի դրամը քաշելու։

Խնայողական Սնտուկեն զատ։ Վինրը Պանք-Ֆերայն կը զբաղի նաեւ տեղաւորական ուրիշ գործառնութիւններով։

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (106)

ԼԻԱՆ-ՆԷՐՕՆ

ԱԴԱՄԱՆԴՆԵՐՈՒ ԱՇԽԱՐՀԻՆ ՄԷՋ

ԶՈՐԲՈՐԴ ՄԱՍ

ԴԷՊԻ ԵՐԶԱՆԿՈՒԹԻՒՆ

ԳԼՈՒԽ ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ

ԵՐԿՈՒ ՄԵԾ ԵՐԱՆԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ճուլիօ, որուն խոհեմութիւն կը թելադրէին երկու բժիշկները, յայտնեց թէ ի՞նչ հնարագիտութեամբ կը վարուէ՝ Տիանը գտնելու համար, և թէ այն համոզումն ունէր որ ընդհուպ պիտի յաջողէր իր ձեռնարկին մէջ։

—Այո՛, ընդհուպ մրմնջեց Պ. Հէրպրլ։ Անտանելի չարչարանք մըն է սպասումը, երբ մարդ լաւ գիտէ թէ անմեղ մը կը տառապի թիւրախին մէջ և մարդասպանը բարօրութեամբ կ'ապրի։ Լիւսիէն ալ Վիլիէի ներեցի, երբ դանակի հարուածներով վիրաւորեց զիս և դրամս գողցաւ։ Բայց ատելութիւնը իմ մէջս կ'եռայ, երբ կը խորհիմ թէ աղջիկս յափշտակեց ինէ։ Վրիժառութեան ծարաւը կը տոչորէ զիս, յիշելով որ երեք սիրելի էակներ կը նահատակուին։ Լէնօր, Ռօմէն ու իրենց զաւակը։

—Սիրելի պարոն, արիացէք, ըսաւ Ճուլիօ։ Ձեր բարեբաստիկ ժամանումը ապիտաբեր է Լիւսիէն տը Վիլիէի համար։ Զարմանալի չպիտի ըլլայ, երբ քիչ առեն մեր ձեռքն անցնի իր քով դտնուած պատանդը, որուն չնորհիւ անպատիժ կը մնայ։ Օրերու, թերեւս ժամերու խնդիր է։ Լաւ հետք մը գտած եմ, որուն մէջ կը յառաջանայ տիկին տը Լէնօրի անձնուէր եղող ստակ մը։ այս վերջինը բոցերու պիտի մատնէ ինքզինքը՝ գտնելու համար Տիանը։ Այդ տղան, Արիսթօ, չան մը պէս սուր հոտառութիւն ունի։ կրնայ մէկ վայրկեանէն միւսը հոս գալ, գոչելով. «Գտայ փոքրիկը»։

Ճիշդ այդ միջոցին՝ սանդուխին վրայ ձայն մը լսուեցաւ, որ հետզհետէ կը սաստկանար։ Կարծես ձիւնակոյտի մը պէս կը յառաջանար աղմկալից կերպով։ Ագնիս դռնապասուհին, դղրդուած, սուր ձայնով մը կը բողոքէր։ Ճուլիր, դուրս կէս մը բացած ըլլալով, դեռատի խափշիկ մը —եթէ երբեք ախտագործի աչկերտ մը չըլլար— ամապարանօք ներս մտաւ սենեակէն։

Սոսկումի ճիչեր արձակեցին ամենքն ալ։ Բայց արդէն իսկ նորեկը Լէնօրի վրայ խոյացած էր։

—Օ՜հ, տիկին ի՞նչ բաղդ։ Գտա՛յ պզտիկը։

—Ազնիւ պարոնս, ուշադիր եղէք, կ'աղաղակէր Մանսն, խօսքը Ճուլիոյի ուղղելով։ Այդ խափշիկը պիտի լափէ տիրուհիս... Պաշտպանեցէք զանի։

Բայց Լէնօր ճանչցած ըլլալով նորեկ ստահակը, և յոյսով առլցուած, իր թեւերուն մէջ կը սեղմէր տղան։

—Օ՜հ, մանչուկս, ի՞նչ կ'ըսես... Կրկնէ՛ խօսքդ... Ձեմ համարձակիր հաւատալ... Կը վախնամ որ...

—Պէտք չէ վախնալ, տիկին... Խոստացած էի ձեր աղուորիկ արտոյտը գտնել... Ցաղղեցայ ձեռքս վրան դնել։

Հէդ մօր ուրախութիւնը այնքան մեծ եղաւ որ գրկին մէջ կարծելով Տիանը, համբոյրներով ու արցունքներով ծածկեց Արիսթոյի սեւաթոյր դէմքը։

Այդ փլգկումը ազեռալի ազդեցութիւն մը ունեցաւ։

Արիսթօ, որ առաջին անգամ ըլլալով կ'ըմբռնէր գգուանքներու քաղցրութիւնը, սկսաւ լալ ու հեծկըլտալ, այնպէս որ ժանն հաղիւ կրցաւ հինգ վայրկեանէն հանդարտեցնել ատակը։

Խեղճ տղան անկարող էր բառ մը արտաբերելու, կրած յուզումին պատճառաւ։ Ժանն օգտուեցաւ այդ առիթէն, նշանածին օգնութեամբ և տաք ջուրով ու օճառով մաքրելու համար Արիսթոյի դէմքը։

—Ի՞նչ համակրելի դիմագծութիւն ունի սա խեղճ տղան, դիտել տուաւ Արլէթ, երբ ստահակին դէմքը մաքրուեցաւ ածուխի հետքերէն։

—Լռութի՛ւն, ըսաւ Ճուլիօ։ Տղան զգայուն է։ Հիմա արցունքի նոր տարափ մը կը տեղայ։

Ճուլիօ շարժուձեւ մը ընելով լռութիւն հրամայեց ներկաներուն։ Ցեռոյ իր արքանակին ուղղելով խօսքը, ըսաւ.

—Հիմա բաւական գեղեցկացար, հեռեւալար կրնաս տիկիններու հետ խօսակցիլ։ Ուզածիդ պէս ըրէ փոքր պատմութիւնդ։

—Բայց նախ բան մը ըսեմ, թախանձեց Լէնօր։ Աղջիկս տեսա՞ր, սիրելի փոքրիկ։

Արիսթօ գոհունակ դէմքով պատասխանեց.

—Տիկին, ինչպէս որ կը տեսնեմ ձեզ։

—Օ՜հ, ի՞նչ բերկրանք... Առողջական վիճակը լա՞ւ է։

—Տիկին, սունկի մը պէս կ'ուռի ան։ Միայն թէ աղտոտ դէմքմը ունի, ինչպէս էի քիչ մը առաջ, և մաղերուն մէջ ոջիլ կայ։ Եթէ ոչ՝ առողջութեան մասին կըրնայ մրցանակ ստանալ։

—Օ՜հ, սոսկալի՛ բան... Խեղճ սիրունիկս... Վերջապէս տակաւին է այդ վիճակին. առ է կարեւորը։

—Անտարակոյս, Լէնօրս, բաւ. ժանն ժպտագին։ Ատեն պիտի ունենաս հալածելու այդ մակաբոյծները և Տիանը լոգցնելու։ Արիսթօ, քաջագործութիւններդ պատմէ՛։

—Աւասիկ, օրիորդ։ Բայց ներեցէք, սխալեցայ արդեօք։ Ինձի այնպէս կը թուի որ երկու տիկին Լէնօր կայ հոս՝ փոխանակ մէկի։

—Ձեզ սխալիր։